

5 Allmänna intressen

Riksintressen

Vatten

Jord- och skogsbruk

Vindkraft

Fiske

Stora opåverkade områden

Naturmiljö

Kulturmiljö

Friluftsliv

Turism

Ämnen och material

Teknisk försörjning

Kommunikationer

Totalförsvaret

Luftfart

5 Allmänna intressen

Enligt PBL ska kommunen i översiktsplanen redovisa och beskriva de allmänna intressena inom kommunen samt hur de behandlas och beaktas i planeringen. Med allmänt intresse menas en företeelse som är av gemensam betydelse för hela samhället och dess invånare till skillnad från ett enskilt intresse som endast är för en enskild individ, fastighetsägare eller liknande. De allmänna intressen som har särskild betydelse vid den översiktliga planeringen anges i 3 kap. miljöbalken (MB). Det är orörda områden, ekologiskt känsliga områden, jordbruksmark, skogsbruksmark, friluftsområden, områden med värdefulla ämnen eller mineral, områden lämpliga för vissa anläggningar (såsom kommunikationer, industriproduktion, energiproduktion, vattenförsörjning etc) samt områden som är av intresse för totalförsvaret. Där anges också vilka hänsyn som ska tas till intresset.

För hela landet särskilt värdefulla intressen och områden utgör riksintressen. De regleras i 3 och 4 kap. MB och utgörs av områden som inrymmer sådana speciella värden eller har så speciella förutsättningar att de bedöms vara betydelsefulla för riket i sin helhet. I 4 kap. MB utpekade större geografiska områden som är av riksintresse på grund av sina samlade natur- och kulturvärden och där turismens och friluftslivets intressen särskilt ska beaktas. Ett sådant område är Dalsland – Nordmarken, DANO, som i stort utgörs av Dalslands Sjö- och kanalsystem. Ett område av riksintresse skall skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada områdets värde. Kommunen ska i sin översiktsplan ange och precisera hur riksintressena ska säkerställas.

5.1 Riksintressen

Här redovisas vilken markanvändning som kommunen anser vara förenlig med riksintressena, hur riksintressena ska säkerställas samt hur avvägning skall göras mellan olika riksintressen då de inte är förenliga med varandra.

Riksintresse för friluftslivet

Riksintresset beskrivs längre fram i detta kapitel under rubriken Friluftsliv.

Kommunens ställningstagande avseende riksintressen för friluftslivet:

- Inom de två stora områdena som utgör riksintressen för friluftslivet ska turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets intressen, särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön. Riksintressena ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada värdena.
- Riksintressena utgör inget hinder mot utveckling av befintliga tätorter. Normalt sett utgör riksintressena inte heller något hinder mot utveckling och komplettering av befintlig bebyggelse på landsbygden.
- Riksintressena utgör inget hinder för anläggningar som stödjer det rörliga friluftslivet och besöksnäringen, såsom serviceanläggningar (båt- och kanotuthyrning, ilägningsramper, gästhamnar, servicehus), boendemöjligheter (hotell, stugby, camping) och besöksmål (caféer, butiker, restauranger), under förutsättning att särskilt utpekade värden inom riksintresset inte påverkas negativt. Lokalisering av dessa anläggningar ska ske i anslutning till befintlig bebyggelse men även i oexploaterade områden om det behövs för att stärka besöksnäringens struktur.
- Ett ansvarsfullt brukande av odlingsmarkerna skall underlättas och uppmuntras då dessa utgör ett kärnvärde i riksintresset.
- Påverkan på landskapsbilden ska särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön.

Riksintresse för kulturmiljövården

Riksintresset beskrivs längre fram i detta kapitel under rubriken Kulturmiljö.

Kommunens ställningstagande avseende riksintresse för kulturmiljövården:

- Inom de två områden som utgör riksintresse för kulturmiljön ska kulturvärdena skyddas mot åtgärder som kan skada kulturmiljön.
- Riksintresset utgör inget hinder för anläggningar som stödjer det rörliga friluftslivet och besöksnäringen, såsom serviceanläggningar (båt- och kanotuthyrning, iläggningsramper, gästhamnar, servicehus), boendemöjligheter (hotell, stugby, camping) och besöksmål (caféer, butiker, restauranger). Lokalisering av dessa anläggningar ska ske i anslutning till befintlig bebyggelse men även i oexploaterade områden om det behövs för att stärka besöksnäringens struktur. Särskilt utpekade värden inom riksintresset får inte påverkas negativt.

Hällristningar i Högsbyn

Riksintresse för naturvården

Riksintresset beskrivs längre fram i detta kapitel under rubriken Naturmiljö.

Kommunens ställningstagande avseende riksintresse för naturvården:

- Inom de områden som utgör riksintressen för naturvården ska naturvärdena skyddas mot åtgärder som kan skada naturmiljön.
- Inom områden som utgör Natura 2000 ska respektive områdes bevarandeplan, regler och skötsel beaktas.

Riksintresse för mineral

Riksintresset beskrivs längre fram i detta kapitel under Ämnen och mineral. Riksintressets formella status kan inte fastställas förrän det prövats vilket intresse som väger tyngst. Prövningen sker först vid en faktisk ansökan om ändrad användning av marken.

Kommunens ställningstagande avseende riksintresse för mineral:

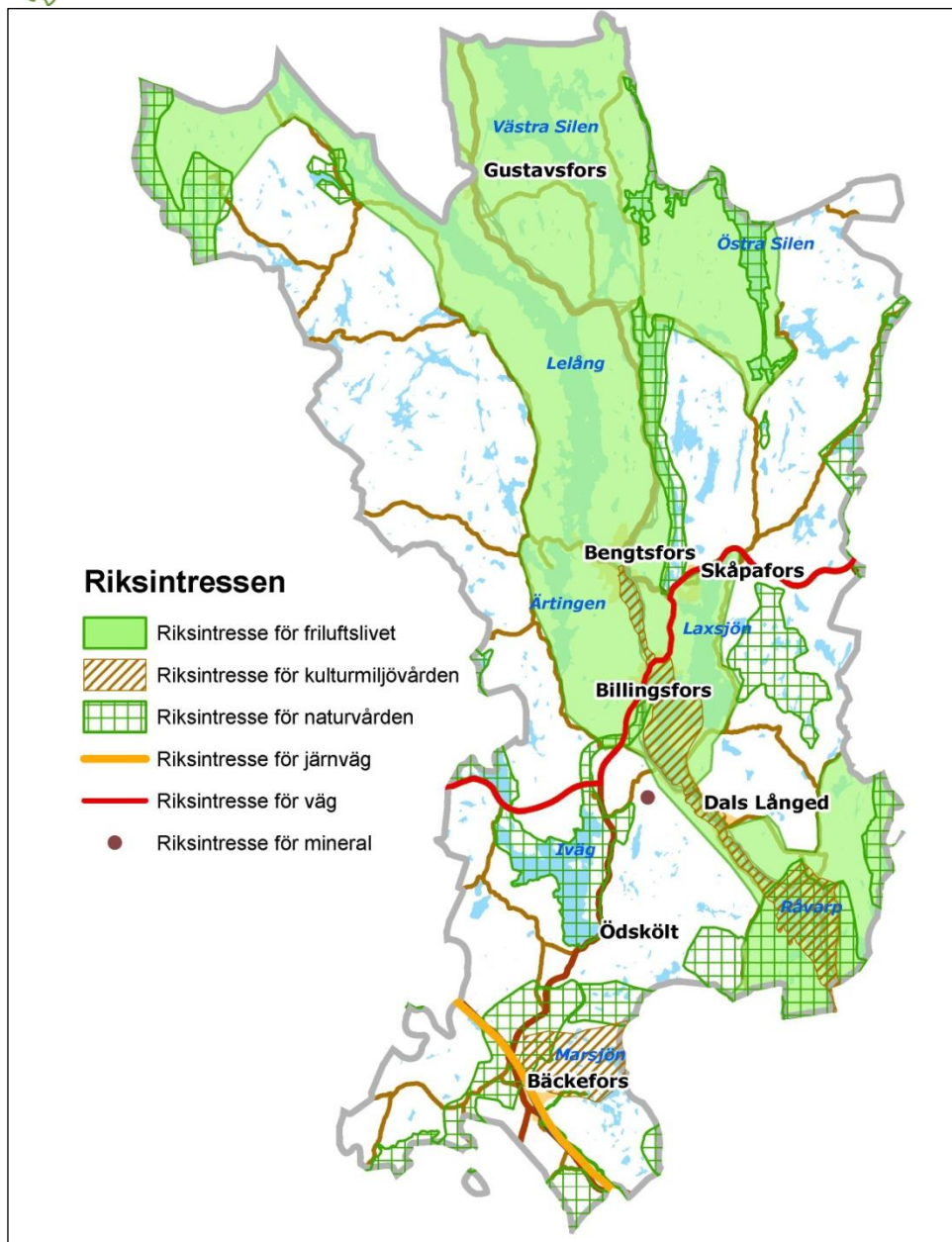
- Riksintresset för mineral står i konflikt med riksintressena för friluftsliv och kulturmiljövården. Kommunen anser att riksintressena för friluftsliv och kulturmiljövården skall ges företräde.
- Brytning av mineraler får enbart ske om det kan göras utan att riskera miljön, människors hälsa, vattenkvaliteten i sjöar och grundvatten eller riksintressena för friluftsliv eller kulturmiljövården.

Riksintresse för järnväg (Nordlänken) och väg (länsväg 164)

Riksintresset beskrivs längre fram i detta kapitel.

Kommunens ställningstagande avseende riksintresse för järnväg och väg:

- Ny bebyggelse skall planeras så att riksintressena inte motverkas.
- Inom Bäckefors tätort skall vid planering tas hänsyn till järnvägens behov med hänsyn till planerat dubbelspår.

5.2 Vatten

Kommunens vatten är en mycket viktig resurs som används till vitt skilda saker som dryck, bad, fiske och båtliv. I den svenska vattenförvaltningen (för att genomföra EU:s ramdirektiv för vatten) har större yt- och grundvatten utpekats som vattenförekomster.

Avrinningsområden

Bengtsfors kommun ingår i tre huvudavrinningsområden; Upperudsälven (Dalslands kanal), Dalbergsån och Örekilsälven, som i sin tur är indelade i delavrinningsområden.

Status

Kunskapen om miljösituationen i sjöarna och vattendragen i kommunen kommer bl.a. från Dalslands kanals vattenvårdsförbund och Dalbergså/Holmsåns vattenvårdsförbund, där berörda kommuner och andra intressenter är medlemmar. Sjöar och vattendrag har 2009 av Vattenmyndigheten för Västerhavet klassats i ekologisk och kemisk status. Av de 51 klassade sjöarna i Bengtsfors har 3 måttlig **ekologisk status**. Dessa är Bengtsbrohöljen där problemen består i tungmetaller och industriella föroreningar i bottensedimenten, Marsjön där problemen består av flödesförändringar till följd av att sjön är reglerad, samt Bottensjön där problemen främst är förorening och miljögifter. Övriga 48 sjöar har god ekologisk status, men 21 av dessa bedöms riskera att inte nå god status 2015. Av kommunens 68 rinnande vattendrag har 46 god, 21 måttlig och 1 otillfredsställande ekologisk status (Guribäcken öster om Gustavfors på grund av tidigare påverkan från skogsavverkning). Ytterligare 7 vattendrag riskerar att inte klara god ekologisk status 2015.

Faktaruta: Ekologisk status, det finns 5 statusklasser

Hög (blå), God (grön), Måttlig (gul), Otillfredsställande (orange) och Dålig (röd). För vattenförekomster som ej uppnår god status krävs åtgärdsprogram för att de till 2015 (eller 2021 i vissa fall) ska uppnå god status. Det finns också ett krav på att statusen ej får försämrats. Den ekologiska statusen är bedömd utifrån biologin, vattenkemien och den fysiska påverkan. Växt- och djurlivet är viktigast vid bedömningen.

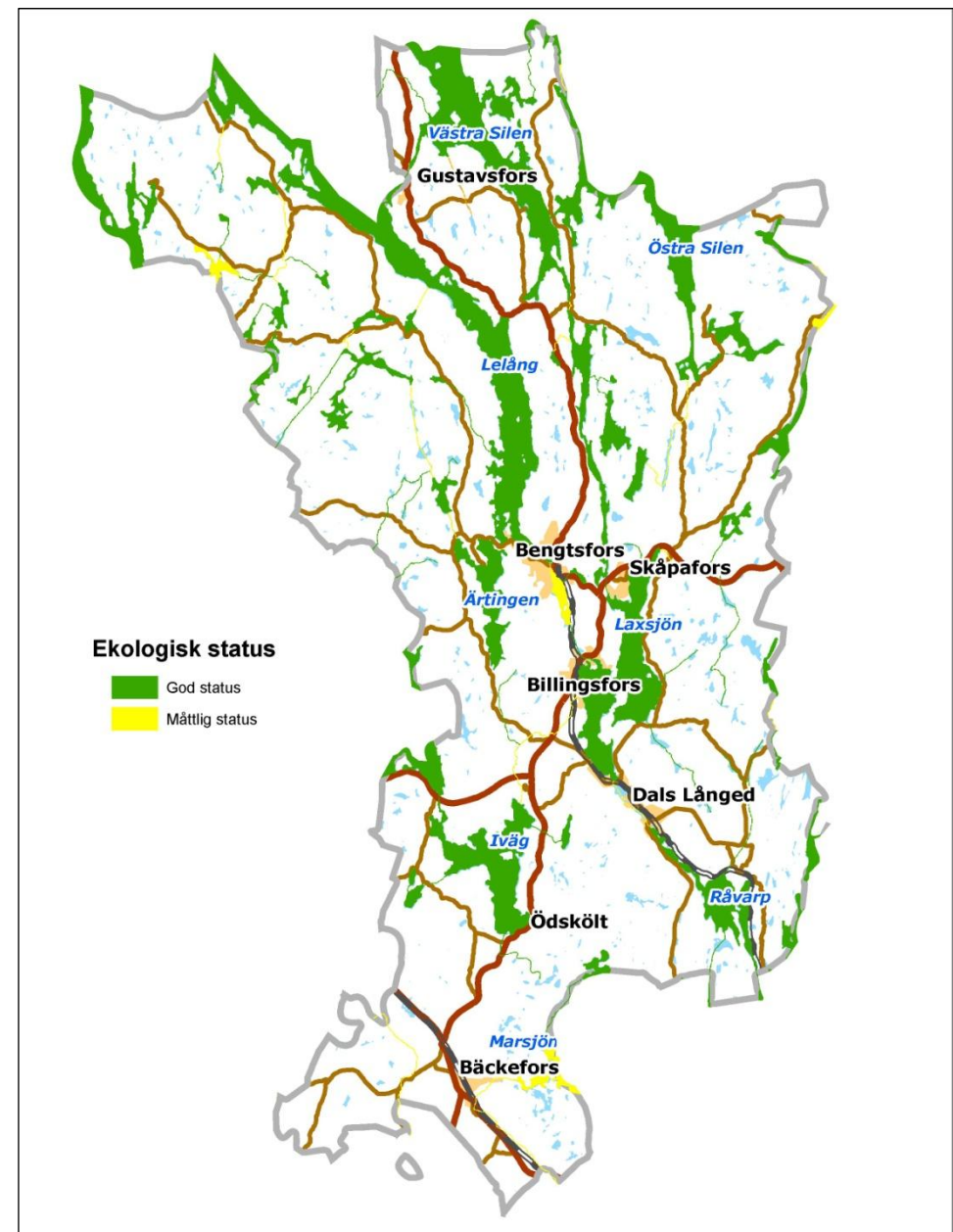
För **kemisk status** (förekomst av miljögifter) överskrids gränsvärdet för kvicksilver i alla ytvattenförekomster i Bengtsfors, liksom i övriga Sverige. Orsaken är till största delen nedfall från luften. Det innebär att sjöarna inte uppnår god kemisk status. När man bortser från kvicksilverförekomsterna finns det i Bengtsfors kommun bara Västra Silen som ej uppnår god kemisk status, orsaken till detta är miljögifter i form av tungmetaller. Ytterligare 4 sjöar (Bengtsbrohöljen, Klavstjärnen, Laxsjön och Östra Silen) riskerar att inte nå god status 2015. Alla 68 vattendrag bedöms ha god kemisk status men 8 riskerar att ej uppnå det till 2015.

Orsakerna till att god ekologisk eller kemisk status ej uppnås är oftast försurning, övergödning, miljögifter eller fysisk påverkan, tex vandringshinder för fisk. Dessa orsaker samt miljö kvalitetsnormer och åtgärdsbehov behandlas utförligare i kapitel 7.

Av grundvattnet i kommunen har 7 grundvattenförekomster statusklassats. Alla 7 har god kemisk och kvantitativ status, men en förekomst (Bengtsfors) bedöms riskera att inte uppnå god kemisk status 2015.

Information om statusklassning, miljö kvalitetsnormer och miljöövervakning för alla vattenförekomster finns samlat i VISS, Vatteninformationssystem för Sverige, som du hittar på www.viss.lst.se

I kapitel 6.6 "Hot mot god vattenkvalitet" finns kommunens ställningstagande för att nå god vattenkvalitet.

5.3 Jord- och skogsbruk

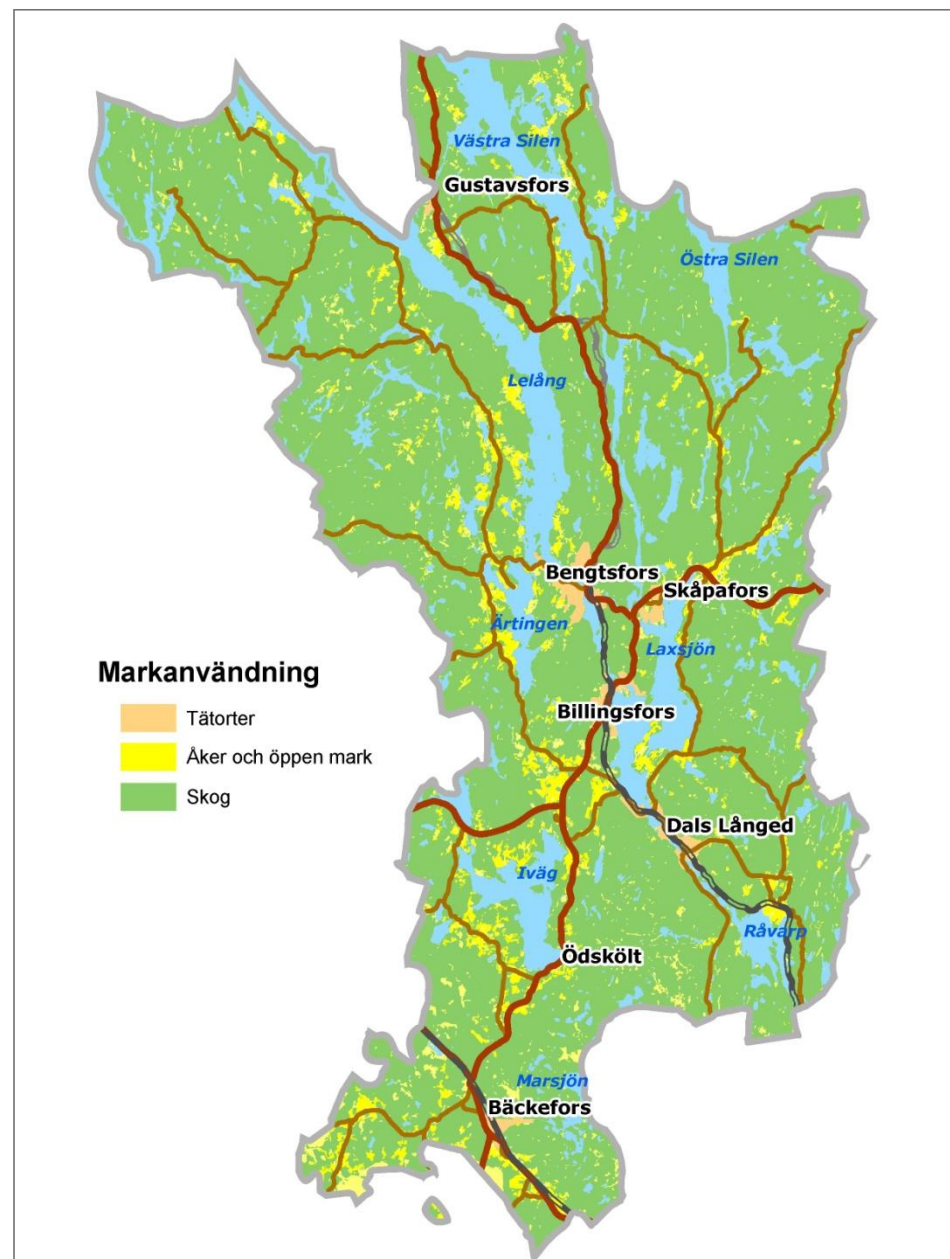
Bengtsfors kommun består till största delen av landsbygd med aktivt skogsbruk och mindre lantbruk. Omkring 5 % av kommunens markyta består av åker eller betesmarker. Jordbruket är småskaligt och de flesta gårdarna har en åkerareal under 20 ha. År 2007 fanns 257 jordbruksföretag större än 2 ha registrerade i kommunen. Under perioden 1997 - 2007 har antalet jordbruksföretag minskat med knappt 40 stycken. Den bästa jordbruksmarken finns i Stenebydalen som sträcker sig från Steneby kyrka mot Gapungebyn och Grimmerud. Det är också den största sammanhängande jordbruksbygden i kommunen.

Skogsmarken utgör cirka 86% av kommunens totala markyta. Skogsbruket har betydelse som näring men också för rekreation och ur naturvårdssynpunkt. Biologisk mångfald och genetisk variation ges lika stor tyngd i skogspolitiken som bibehållandet av markens naturgivna produktionsförmåga.

Enligt miljöbalken (MB 3 kap 4 §) är jordbruk och skogsbruk näringar av nationell betydelse. Det innebär att brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och när detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Skogsmark som är av betydelse för skogsnäringen skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra ett rationellt skogsbruk. Globalt sett kommer behovet av jordbruksmark att öka i framtiden. Ur detta perspektiv är det viktigt att hushålla med jordbruksmark även i Bengtsfors kommun. Jordbruksmarken, främst den produktiva åkermarken, kan behöva skyddas från såväl exploatering som skogsplantering.

Kommunens ställningstagande avseende jord- och skogsbruk:

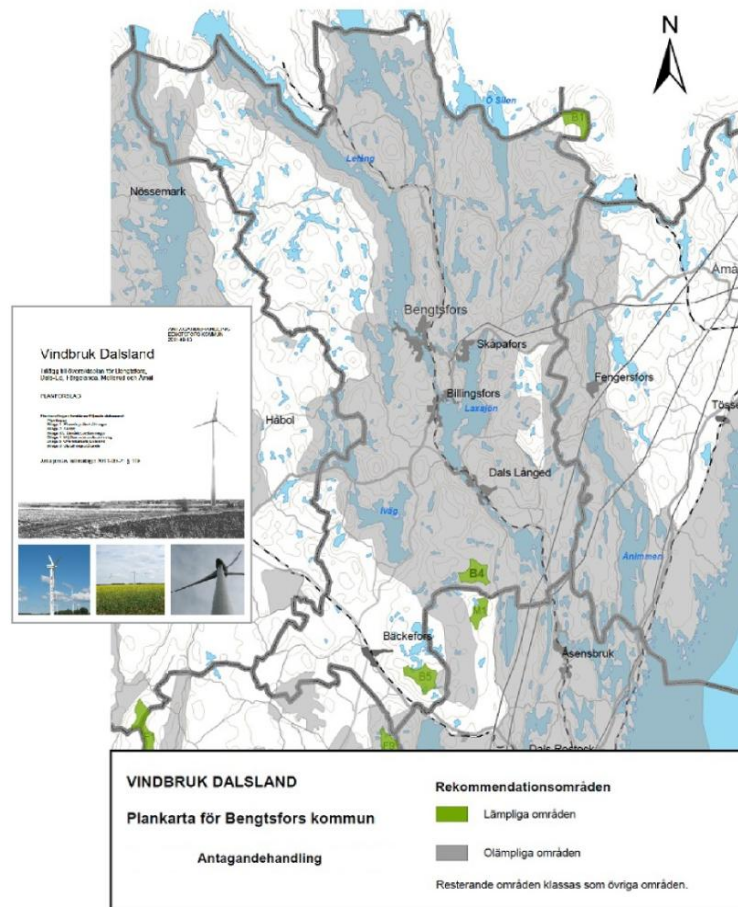
- Hänsyn ska tas till jord- och skogsbrukets förutsättningar att effektivt kunna bedrivas
- Ett bibehållande av det öppna landskapet med odlad mark och betesmark är angeläget för kommunens attraktivitet.
- Boende i kombination med jord- och skogsbruk ska underlättas för att stärka den lokala förankringen.
- Möjligheterna till kompletterande verksamheter i kombination med jord- och skogsbruk ska stimuleras
- Odlings- och betesmarker ska så långt möjligt bevaras

5.4 Vindkraft

Dalslandskommunerna har gemensamt tagit fram en vindbruksplan som ett tematiskt tillägg till översiktsplanen. Vindbruksplanen pekar ut tre områden i Bengtsfors kommun; Laxarby-Kölen, Tisselskog-Heden och Bäckén, som lämpliga för vindkraftparker. Med vindkraftpark avses grupper om minst 7 verk. Områdena redovisas på plankartan. Vindbruksplanen pekar även ut områden som med hänsyn till viktiga motstående intressen är olämpliga för vindkraft. Inom övrigt område kan enstaka verk, dvs 1-2 verk, prövas återhållsamt och mindre etableringar, 3-6 verk, prövas mycket återhållsamt. Det finns inget riksintresse för vindkraft inom Bengtsfors kommun.

5.5 Fiske

Sjösystemet utgör ungefär 17% av kommunen yta med 399 sjöar större än 1 ha. En majoritet av sjöarna är sprickdalssjöar med klart vatten. Fisket är huvudsakligen fritidsfiske, som har en mycket stor betydelse både för lokalbefolkningen och för turismnäringen. I södra delen av sjön Västra Silen finns en fiskodling där man odlar lax.

Fiskevårdsområden kan bildas av fiskevatten som tillhör två eller flera fastigheter. Det förvaltas sedan av en fiskevårdsområdesförening där fiskerättsinnehavarna är medlemmar. Föreningen sköter om fiskevården och säljer vanligtvis fiskekort till allmänheten. I sjöar som inte tillhör något fiskevårdsområde tillhör fisket fastighetsägarna. I dessa sjöar finns ingen möjlighet för allmänheten att köpa fiskekort.

Enligt miljöbalken ska mark- och vattenområden som har betydelse för yrkesfisket eller för vattenbruk skall skyddas mot åtgärder som påtagligt försvåra näringarnas bedrivande. Inom Bengtsfors kommun finns inga riksintressen för yrkesfiske.

Kommunens ställningstagande avseende fiske:

- Det är viktigt att utveckla och stärka fiskebestånden och de biotoper dessa är beroende av
- Fisketurismen kan utvecklas, och kommunen ser positivt på serviceanläggningar vid stränderna för besöksnäringen och fritidsfisket

5.6 Stora opåverkade områden

Enligt miljöbalken (MB 3 kap 2 §) skall stora mark- och vattenområden, som inte alls eller endast obetydligt är påverkade av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön, så långt möjligt skyddas mot åtgärder, som påtagligt kan påverka områdenas karaktär.

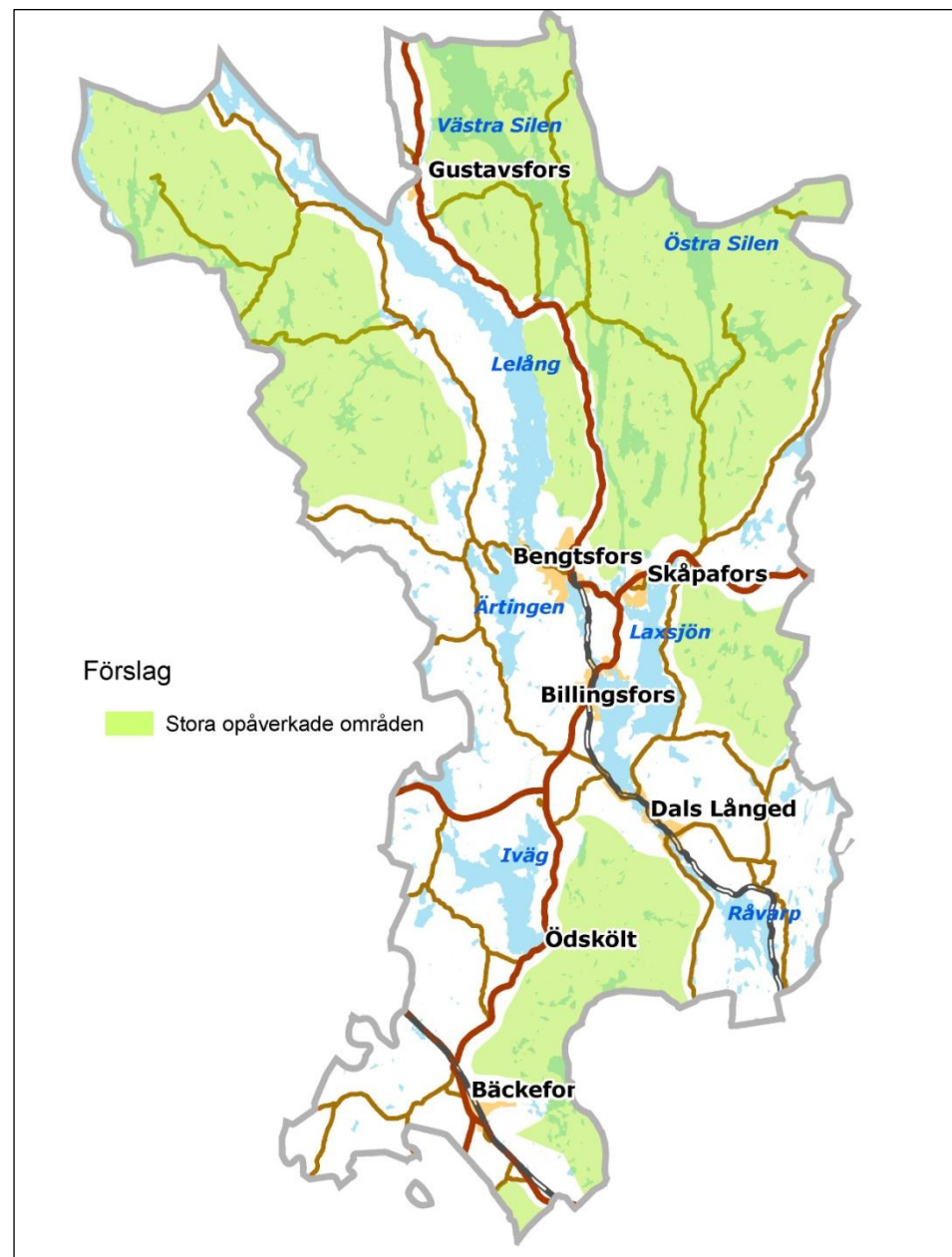
Med exploatering avses t.ex. större vägar utanför befintliga stråk, kraftledningar, industrier, vindkraftverk, gruvor och bulleralstrande anläggningar. Avsikten är att normal jordbruksdrift eller skogsskötsel skall kunna bedrivas utan annan inskränkning än de hänsyn som skall tas i näringarna och som kan motiveras med hänsyn till bevarandebalansen. Även bebyggelse för bostäder och verksamheter utan stor påverkan på omgivningen skall kunna tillkomma.

Områden som klassas som stora opåverkade områden har ursprungligen pekats ut av kommunen i samband med riksintresseinventeringen på 1970-talet. Frågan hanterades olika i olika kommuner, Åmål har inte pekats ut några stora opåverkade områden alls, Dals-Ed, Färgelanda och Mellerud har pekats ut ett fåtal, men stora områden. Områdena i Bengtsfors kommun är jämförelsevis små och splittrade.

Det finns behov av att i översiktsplanen se över utformningen av stora opåverkade områden. Utgångspunkten bör vara det lokala perspektivet, vad som anses vara stora opåverkade områden inom Bengtsfors kommun. Hänsyn bör även tas till angränsande områden i grannkommunerna. Ett nytt förslag till stora opåverkade områden har tagits fram där fokus ligger på större sammanhängande områden.

Kommunens ställningstagande avseende stora opåverkade områden:

- Stora opåverkade områden ska så långt möjligt värnas vid olika exploateringsanspråk så att de inte i onödan fragmenteras och splittras
- Stora opåverkade områden utgör inget hinder för ny bebyggelse för bostäder och verksamheter utan stor påverkan på omgivningen i anslutning till befintlig bebyggelse.
- Stora opåverkade områden utgör inget hinder för anläggningar som stödjer det rörliga friluftslivet och besöksnäringen om de inte har stor påverkan på områdets karaktär och de behövs för att stärka besöksnäringens struktur.
- Stora opåverkade områden utgör inget hinder för normal jordbruksdrift eller skogsskötsel.
- Vid eventuella exploateringar ska de placeras i områdenas ytterkanter framför inne i områdena

5.7 Naturmiljö

Enligt miljöbalken ska mark- och vattenområden, eller den fysiska miljön i övrigt, som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras naturvärde samt ekologiskt särskilt känsliga områden skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada naturmiljön. Behovet av grönområden i tätorter och i närheten av tätorter skall särskilt beaktas.

Bengtsfors kommun rymmer många stora naturområden med höga naturvärden. De redovisas närmare i kommunens Naturvårdsprogram som har tagits fram parallellt med översiktsplanen och har antagits av kommunfullmäktige 2013.

Naturvårdsprogram:

Naturvårdsprogrammet ska vara ett levande och långsiktigt dokument när det gäller bevarandet av naturvärdena inom kommunen. Programmet ska vara vägledande för den fysiska samhällsplaneringen och användas vid ställningstaganden i natur- och miljövårdsfrågor. Naturvårdsprogrammet ska också vara obligatoriskt kunskapsunderlag vid kommunens handläggning av bygglovs-ärenden och vid prövning av strandskyddsdispenser/strandskyddets upphävande och redogörelse för hur dessa naturvärden tryggas ska bifogas varje beslut. Naturvårdsprogrammet är tänkt att fungera som en uppslagsbok för alla som har ett intresse av naturmiljön i Bengtsfors kommun. Genom spridning av kunskaper vill kommunen bidra till ett lyckat naturvårdsarbete.

Naturvårdsprogrammet innehåller:

- kommunala naturvårdsmål,
- riktlinjer för kommunens hänsyn till naturvärden vid planering, prövning och lovgivning
- analys av människans användande av naturen
- åtgärdsplan
- utvalda ansvarsarter
- naturdatabank

Naturvårdsprogrammet är antaget av kommunfullmäktige 2013.

Riksintressen

14 områden i Bengtsfors kommun har utpekats som riksintresse för naturvård.

Stora Le med strandområden: Berör Dals Ed, Årjäng och Bengtsfors kommuner. Stora Le har en rik fiskfauna, vissa glacialmarina relikter och en representativ fågelfauna. Längs sjöns östra sida finns naturskogar samt kalktorrängar i branten. Området innehåller även medelrika skogskärr.

Gummenäs: Vackra odlingsmarker vid Tassbyn, Gummenäs och Ramsbyn på näset mellan Ramsbytjärnet och Lelång. Näset ligger i småkuperad terräng och i synnerhet gården Tjärejhjällen utgör ett ålderdomligt odlingslandskap.

Tassbyn, Torrskog

Östra och Västra Silen: Sjöarna är viktiga reproduktionsområden för fiskbeståndet. Ingrepp som vandringshinder och vattenreglering, vattenuttag, utsläpp av försurade ämnen, överfiske och inplantering av främmande fiskstammar medför att områdets naturvärden skadas.

Svärdlång: Svärdlång har en mycket hög biologisk funktion. Utloppet vid Skåpafors har en fallhöjd på 19 meter ner till Laxsjön. Svärdlång är påverkad främst av vattenståndsreglering samt av dammbyggnad, kulvertering och sprängning i utloppet.

Kärr vid Laxarby: Ett av Dalslands finaste rikkärr med mycket artrik mossflora och kärleväxter. Genom kärret rinner Solviksälven, som strax norr om kärret vidgar sig till Ödegårdstjärnet. Våtmarken är i huvudsak orörd. På grund av de kalkrika

berggrunderna är florans speciellt rik på Skuggetorpsön. Området har flera värdefulla lövskogar.

Högheden-Baljåsen: Omkring en femtedel av området ligger inom Bengtsfors kommun. Området är intressant med biologiska, geologiska, limnologiska, kulturhistoriska och landskapsestetiska värden. Många biologiskt värdefulla miljöer finns här t ex skogsområden med hotade arter, mycket rika ängsskogar och värdefulla odlingsmarker.

Skärboområdet utgörs av en högplatå och är en botaniskt mycket värdefull del av Dalformationen. Flera ovanliga växter uppträder här i stort antal. Inom Skärbo finns ett naturreservat samt Natura 2000-område. I området finns länets enda förekomst av den fridlysta guckuskon.

Skärbo Naturreservat

Stenebyälvens sjösystem: Området omfattar delar av Stenebyälvens tillrinningsområde med sjöarna Torrsjön, Grann och Iväg med omgivande stränder, den mäktiga grusavlagringen Ivägsåsen-Moarne och kanjondalen med jättegrytor vid Steneby kyrka samt Stenebyälvens lopp mellan Iväg och Laxsjön. Torrsjön, Grann och Iväg har en mycket hög biologisk funktion.

Sörknattenområdet: Området ligger på gränsen mellan Åmål och Bengtsfors med ca en tredjedel inom Bengtsfors kommun. Sörknatten har unika förekomster av bergarten kvartsit. Delar av området är skyddat som naturreservat respektive naturminne. Delar av området omfattas även av Natura 2000. Sörknatten är en välbesökt utsiktspunkt.

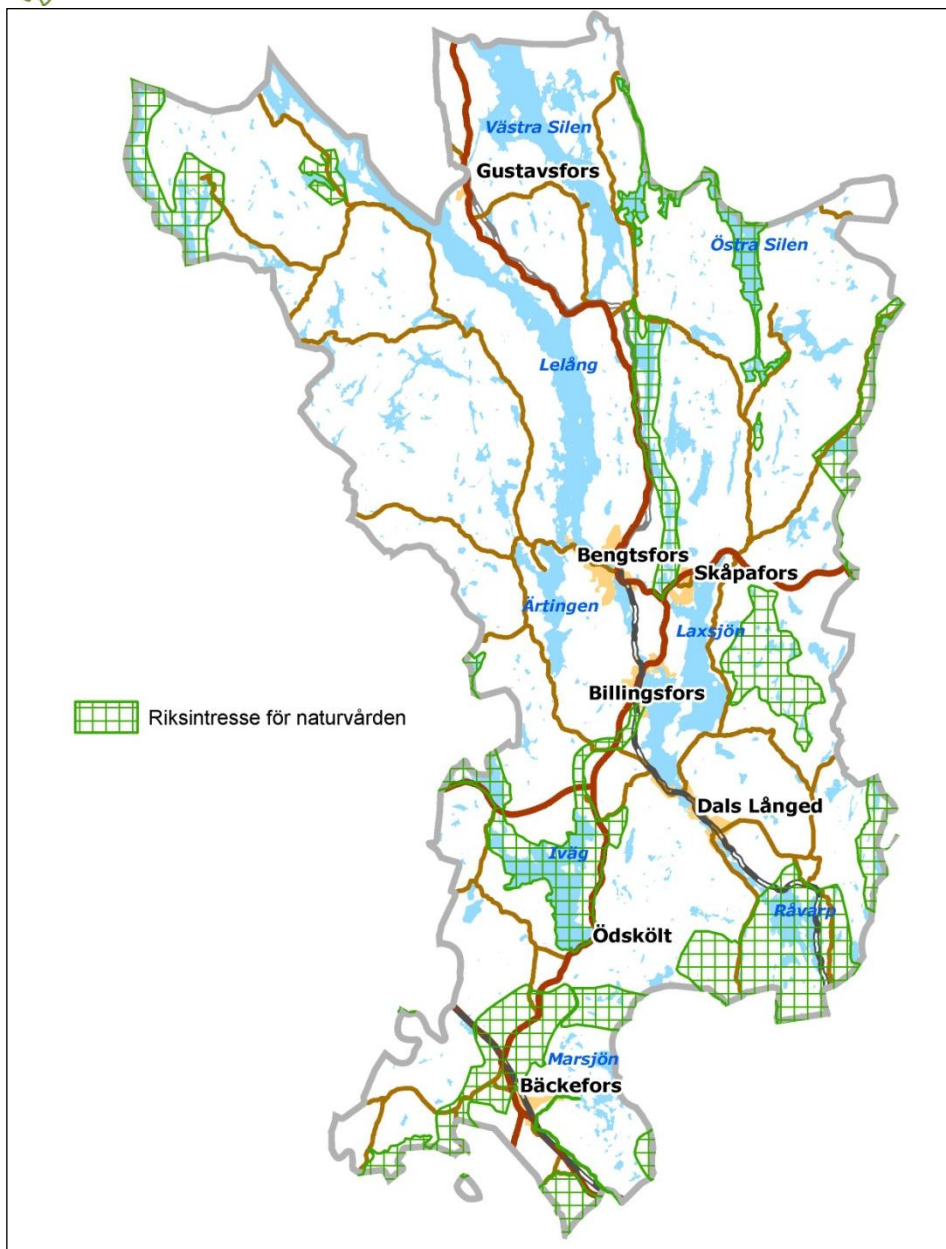
Dalformationens landskap: Berör Melleruds och Bengtsfors kommuner, en mindre del finns i Bengtsfors kommun. Området utgörs av ett representativt odlingslandskap med lång kontinuitet och stora inslag av naturbetesmarker och naturlig slåttermark. Ädellövskog och artrik vegetation med många rödlistade arter. Ramskogsmossens skålform är sällsynt och tillsammans med områdets orörda karaktär motiverar detta ett högt naturvärde.

Lunneboområdet: Området utgörs av Lunnebomossen som är ett våtmarksområde med artrik flora. Endast en liten del ligger i Bengtsfors kommun. Lunnebomossen ingår i myrskyddsplan för Sverige. Delar av området är naturreservat och även områden med Natura 2000 finns, dessa är dock lokaliserade inom Melleruds kommun.

Ödskölts moar: Betydelsefullt avsnitt i den mellansvenska israndzonen med stort vetenskapligt värde för tolkningen av inlandsisens avsmältning. Vägar, upplag och andra anläggningar påverkar området negativt. Delar av området har biotopskydd. Området är till största delen bevuxet med tall- och barrblandskog.

Öjemossen : Bengtsfors och Färgelanda kommuner berörs, cirka en tredjedel ligger i Bengtsfors kommun. Öjemossen är ett mycket stort och relativt orört myrkomplex med höga naturvärden. Mossen har stora ornitologiska kvaliteter och är representativ för den naturgeografiska regionen. Större delen av området omfattas av Natura 2000.

Kroppefjäll med Teåkersälven och Stora Halängen: Bengtsfors, Mellerud, Färgelanda och Vänersborgs kommuner berörs, endast en mindre del ligger i Bengtsfors kommun. Inom området finns naturreservat, naturminnen och biotopskydd. Delar av området omfattas av Natura 2000. Kroppefjäll har stora geologiska, botaniska och zoologiska värden. Dess storlek och relativa orördhet gör det till ett av de värdefullaste skogsområdena i Västsverige. Fjället har stort värde som friluftsområde. Teåkersälven och Stommebacken fungerar som genbank för flodpärlmussla med ett av Sveriges största bestånd. Även goda bestånd av öring finns. Teåkersälven har sitt ursprung i Bredmossen sydväst om Bäckefors och rinner ut i Teåkerssjön. Teåkersälven har hög biologisk funktion.

Natura 2000

Många djur och växtarter hotas av utrotning därför att deras livsmiljöer krymper. EU:s medlemsländer bygger därför ett s.k. ”ekologiskt nätverk” av naturområden som kallas Natura 2000. Områdena har status som riksintressen. Arbetet grundas på två EU-direktiv; Fågeldirektivet för att skydda hotade fågelarter och Art- och habitatdirektivet för att skydda andra djur, växter och livsmiljöer. Natura 2000 regleras i miljöbalken och har av regeringen förklarats som särskilda bevarandeområden. För varje Natura 2000-område ska det finnas en bevarandeplan med en beskrivning av området och dess naturvärden, vad som kan skada eller påverka naturvärdena samt vad som krävs för att de ska finnas kvar. Länsstyrelsen upprättar planerna och har det yttersta ansvaret för att målsättningen med området uppfylls. För att inte skada Natura 2000-områden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön inom området.

I Bengtsfors kommun finns sex områden med Natura 2000-status.

Högsbyn	Skarsdalen
Liden	Skärbo
Råvarp	Öjemossen

Naturreseptat

Ett naturreseptat kan utses av länsstyrelsen eller kommunen. Naturreseptatet ska hysa värdefulla naturmiljöer och/eller tillgodose friluftslivets behov samt bevara den biologiska mångfalden. Ett naturreseptat är ett juridiskt bindande beslut med regler som skall följas.

Inom Bengtsfors kommun finns 11 naturreseptat.

Baldersnäs	Skärbo
Buterud	Steneby
Getebuberget	Tisselskog
Höljerudsforsarna	Torstjärnskogen
Kölviken	Ånäsebäcken
Skarsdalen och	Öjemossen
Skarsdalsbergen	Ösan

Naturreseptatet Ösan är det första kommunala naturreseptatet i Bengtsfors. Det bildades 2011 och ligger öster om Billingsfors på en halvö i Laxsjön. I reservatet finns gamla grova lövträd samt en hel del grova äldre tallar och granar. Floran och fågellivet är rikt. Området har sedan länge använts för friluftsliv.

Ösans Naturreservat

Naturminnen

Ett särpräglat naturföremål som behöver skyddas eller vårdas särskilt får Länsstyrelsen eller kommunen förklara som naturminne. De flesta naturminnen är gamla vackra träd. Bestämmelser om naturminnen finns i Miljöbalken.

I Kroken i Ödskölt finns en 100-årig en som varit naturminne sedan 1988 och i Sundsbyn på Baldersnäs finns två ekar som blev naturminnen 1980.

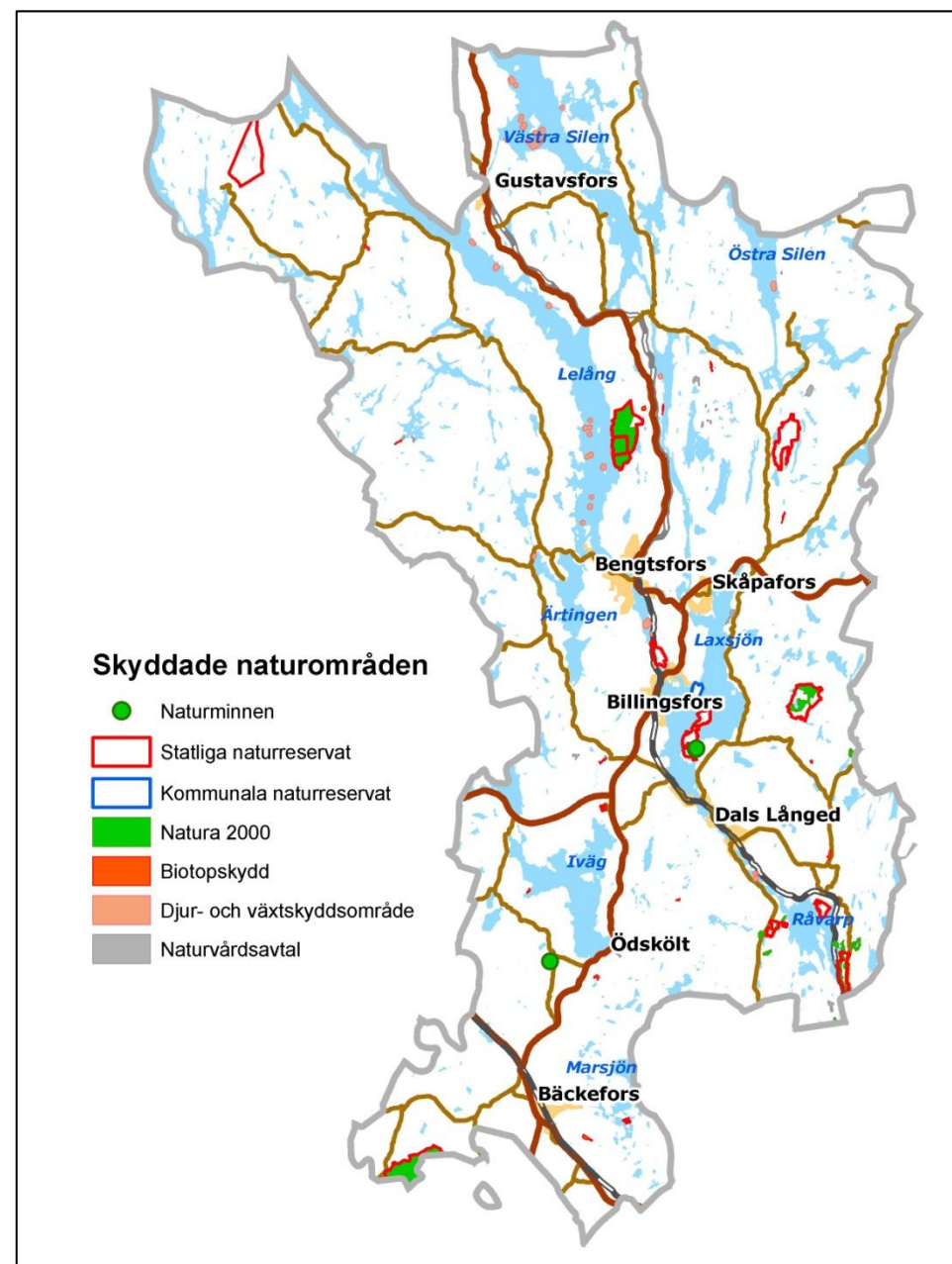
Biotopskydd

Skyddsvärda mindre mark- och vattenområden som kan vara biotoper för hotade djur- eller växtarter kan skyddas genom biotopskydd.

Regeringen har beslutat att följande mindre mark- och vattenområden i jordbruksmark utgör biotopskyddsområden (s.k. generellt biotopskydd): alléer, källor med omgivande våtmark, odlingsrösen, pilevallar, småvatten och våtmarker, stenmurar samt åkerholmar med en areal av högst 0,5 ha.

Dessutom kan Länsstyrelsen skydda bland annat rik- och kalkkärr i jordbruksmark, ängar, naturbetesmarker, naturliga vattendrag, ras- eller bergbranter, ålgräsängar samt strand- eller vattenmiljöer som hyser bestånd av hotade eller missgynnade arter eller som har en väsentlig betydelse för hotade eller missgynnade arters fortlevnad.

Skogsstyrelsen kan på motsvarande sätt skydda bland annat brandfält, äldre naturskogsartade lövbestånd, ravinskogar och äldre skogsbeten.

Naturvårdsavtal

Naturvårdsavtal kan tecknas mellan markägare och staten (Naturvårdsverket) för att på frivillig väg skydda värdefull natur.

Övriga värdefulla naturområden

I naturvårdsprogrammet redovisas även andra värdefulla naturvärden såsom värdefulla ängs- och hagmarker, lövskogar, sumpskogar, våtmarker, nyckelbiotoper och andra naturvärdesobjekt.

Kommunens ställningstagande för att bevara och vårda värdefulla naturmiljöer:

- Naturvårdsprogrammet ska utgöra kunskapsunderlag och vägledning för kommunens naturvårdsarbete.
- Naturvårdsprogrammets riktlinjer för kommunens hänsyn till naturvärden vid planering, prövning och lovgivning ska följas.

Strandskydd

Bengtsfors kommun har 399 sjöar större än en hektar. Ytan på sjöarna utgör 17 % av kommunens totala yta. Stränderna utgör en stor del av kommunens attraktivitet och är viktiga för växter, djur och människor. Strandskyddet kom till på 1950-talet för att förhindra en överexploatering av stränderna och trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden. Det utvidgades 1994 till att också skydda stränderna för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Inom strandskyddsområde är det förbjudet att bl.a. uppföra en byggnad eller annan anläggning eller anordning eller ändra användningen om det hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle fått färdas fritt eller om det förändrar livsvillkoren för djur- och växtarter. Det krävs tillstånd (dispens) och särskilda skäl för att få uppföra en byggnad eller utföra andra åtgärder mm. Numera är det kommunerna som har ansvaret för tillsyn samt att pröva tillstånd inom strandskyddsområden. Kommunen har också möjligheten att i sin översiktsplan peka ut områden inom strandskydd som viktiga för landsbygdsutveckling i kommunen och därmed anses lämpliga för bebyggelse. För att ett område ska anses vara viktigt för landsbygdsutvecklingen ska det antingen bidra till ökad sysselsättning eller bidra till att serviceunderlaget kan bibehållas.

Strandskyddet omfattar både land och vatten, inklusive undervattensmiljön. Den utgår från strandkanten och sträcker sig vanligtvis 100 meter i båda riktningarna. Länsstyrelsen kan utvidga zonen upp till 300 meter, om det behövs för att tillgodose strandskyddets syften.

I Bengtsfors kommun gäller att strandskyddet är utökat till 200 m för de större sjöarna; Stora Le, Västra och Östra Silen, Svärdlång, Lelång, Bengtsbrohöljen, Laxsjön, Västra och Östra Solsjön, Edslan, Tansjön, Ärtingen, Iväg, Råvarpen, Långbrohöljen och Marsjön. För övriga sjöar gäller 100 meters generellt strandskydd.

Just nu pågår en översyn av det utvidgade strandskyddet. Länsstyrelsen ska fatta nya beslut om utvidgat strandskydd senast under 2014.

Inom områden med detaljplan kan strandskyddet vara upphävt i vissa delar i samband med antagandet av planen

Kommunens ställningstagande avseende strandskyddet:

- Strandskyddets syften ska långsiktigt säkerställas
- Kommunen förordar ett differentierat strandskydd för att underlätta utveckling av befintliga bebyggelsegrupper utifrån nya behov
- Möjligheterna att peka ut områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen ska tillvaratas

5.8 Kulturmiljö

Bengtsfors kommun rymmer många värdefulla kulturmiljöer, både i form av anläggningar, till exempel kanalsystemet, som en viktig del av vår industrihistoria men också i form av byggnader, både enstaka hus och samlade i hela miljöer.

Mark- och vattenområden och den fysiska miljön i övrigt som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras kulturvärde skall enligt miljöbalken så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada kulturmiljön.

Sluss i Dals Långed

Riksintressen

Två områden i Bengtsfors kommun har utpekats som riksintresse för kulturmiljövården:

Dalslands kanal är en kanalmiljö av stor kommunikations- och industrihistorisk betydelse bestående av ett system av slussar och korta kanalsträckningar som sammanbinder Dalslands många sjöar. Den sträcker sig från Köpmannebro vid Vänern genom Dalsland till Töcksfors i Värmland, stod färdig på 1870-talet och utgjorde transportväg för de dalsländska och värmländska brukena. Riksintresset omfattar sträckan från Vänern till Bengtsfors. Riksintressets värden finns i själva slussområdena och i den industrihistoriska bebyggelsen i de olika orterna.

I Bengtsfors tätort består det kulturhistoriska värdet bland annat av: magasinsbyggnaden från 1748 (nuvarande Rosellmagasinet), stenvälsbron, kraftstationen, kvarnen, slussanläggningen, slussvaktarbostaden, industrimiljön vid Carlssons Möbelfabrik samt numera även Eka Miljörum. I Billingsfors är kärnvärdet för riksintresset slussarna med slussvaktarbostad, industribyggnaderna, arbetarbostäder, park samt kyrkan. I södra delen av Laxsjön ligger Baldernäs herrgård med tillhörande byggnader och parkanläggning. I Dals Långed består värdet förutom av själva kanalen med slussar och slussvaktarbostäder, av industribebyggelse inklusive arbetarbostäder både i norra delen, Långed, och södra delen, Mustadfors. Vid Högsbyn finns hållristningsområdet som även det är av stort värde för riksintresset.

Bäckefors Bruk är en av de bäst bevarade bruksmiljöerna i Dalsland. På 1800-talet var det en av landets största och första tillverkare av stångjärn efter den sk lanca-shiresmetoden. Från smedjorna finns välbevarade ruiner och arbetarbostäder som idag används som bostäder, vandrarhem och café. Gällande detaljplan anger en bevarandebestämmelse (q) för de äldre bevarade byggnaderna. I skogarna runt bruket finns lämningar från träkolstillverkning för driften av bruket. I riksintresseområdet ingår även fornlämningsmiljöer bestående av gravfält, hällkista i stensättning och röjningsröseområden med tillhörande gravgrupper.

Ruinerna vid Bäckefors Bruk

Byggnadsminne

Alltorps Tingshus från slutet av 1600-talet är kommuns enda byggnadsminne. En genomgripande restaurering gjordes i slutet av 1800-talet. 1941 hölls det sista tinget vid Alltorp som då varit tingsställe i 248 år. Därefter användes tingshuset som kommunhus och numera för kulturevenemang mm.

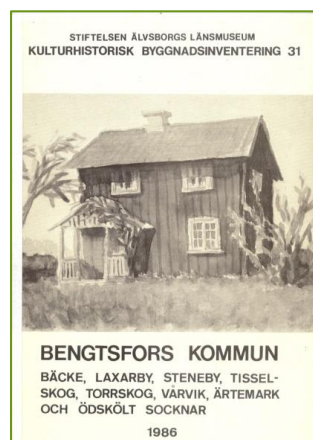
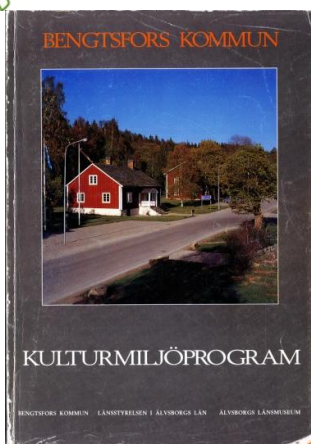

Alltorps tingshus, Ödskölt

Övriga värdefulla kulturmiljöer

Intressanta och värdefulla kulturmiljöer i kommunen utgörs av olika bebyggelsekategorier. Det är allt från bruksmiljöer till kyrkor, enkla torpställen och stora herrgårdar. För att identifiera och dokumentera kulturhistoriskt intressanta byggnader ute i kommunen har tidigare tagits fram ett kulturmiljöprogram baserat på en omfattande byggnadsinventering. Materialet behöver uppdateras/moderniseras då det används bland annat vid lov och rådgivning inför underhållsåtgärder och ombyggnationer.

- Gamla bruksmiljöer finns i Gustavsfors, Billingsfors, Dals Långed och Bäckefors.
- Kyrkomiljöer finns i Torrskog, Vårvik, Ärtemark, Bengtsfors, Laxarby, Billingsfors, Tisselskog, Dals Långed, Steneby, Ödskölt och Bäckefors.
- Äldre bostadsmiljöer finns t ex vid Kronan i Laxarby, Berg i Ödskölt, Gullungebyn i Tisselskog och Enetskullen i Dals Långed.

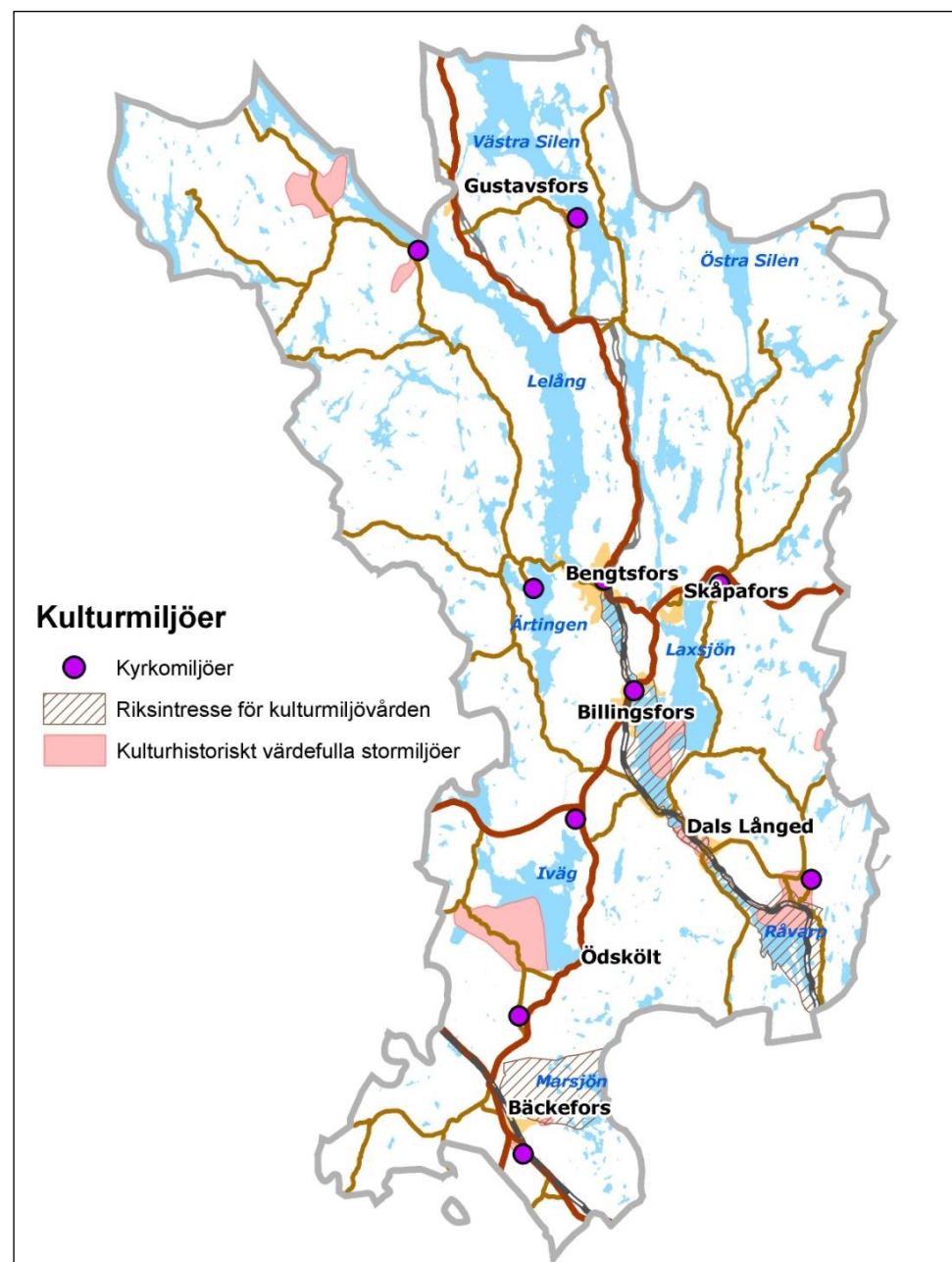
Kommunens kulturhistoriskt värdefulla bebyggelse finns sammanställt av Läns museet i Kulturmiljöprogram från 1994 och i Kulturhistorisk byggnadsinventering från 1986.

Fornlämningar

Fasta fornlämningar är skyddade enligt lagen om kulturminnen. Det är förbjudet att utan tillstånd rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, plantering eller på annat sätt ändra eller skada en fast fornlämning. I de fall föreslagna bebyggelse eller andra anläggningar kommer att beröra fornlämningar, kan arkeologisk utredning behöva utföras. Beslut om eventuell borttagning av fornlämning fattas av länsstyrelsen. Utredningar och borttagning av fornlämningar bekostas av den fastighetsägare som ska exploatera det aktuella området. I Bengtsfors finns både enskilda och grupperingar av fornlämningar. Det är allt ifrån stensättningar, boplatser och rösen till hällristningar och gravfält.

Kommunens ställningstagande för att bevara och vårda värdefulla kulturmiljöer:

- Kommunen ska ge råd och vägledning vid bygglov samt öka kunskapen om kulturvärdena hos fastighetsägarna.
- Värdefulla kulturmiljöer som pekats ut i kulturinventeringar och andra dokument ska skyddas och vårdas så att deras värden bevaras.
- Vid detaljplaneringen ska hänsyn tas till de kulturhistoriska värdena och vid behov införs skyddsbestämmelser.
- De kulturhistoriska värdena ska lyftas fram i turismsammanhang
- Kulturmiljöprogram och byggnadsinventering ska aktualiseras

5.9 Friluftsliv

Naturen utgör en viktig faktor för vårt välbefinnande och trivsel. Naturområdena används för fritidsaktiviteter som jakt, fiske, kanoting, bär- och svamplockning eller varför inte en härlig skogspromenad. Var man än bor i kommunen har man nära till naturen.

Enligt miljöbalken ska mark- och vattenområden som har allmän betydelse för friluftslivet så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada natur- eller kulturmiljön.

Riksintressen

Två områden i Bengtsfors kommun har utpekats som riksintresse för friluftslivet:

- *Dalsland-Nordmarken DANO (4 kap MB)*
- *Dalslands sjö- och kanalsystem (3 kap MB)*

I 4 kap utpekade större områden som, med hänsyn till de natur- och kulturvärden som finns i områdena, i sin helhet är av riksintresse, Dessa kallas geografiska bestämda riksintressen och nämns direkt i lagtexten. I 3 kap utpekade riksintressen för friluftslivet ut mer generellt. Riksintressen utpekade enligt 4 kap MB har ett starkare skydd än riksintressen utpekade enligt 3 kap.

DANO berör kommunerna Bengtsfors, Dals Ed, Mellerud, Åmål och Årjäng. Området har en yta på 60 kvadratmil och har en maximal längd i nord/sydlig riktning på ca 12 mil. *DANO* tillkom för att tillgodose turismens tillgång till attraktiv natur. För *DANO*-området anges att turismens och friluftslivet, främst det rörliga friluftslivets intressen, särskilt skall beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön. Mark- och vattenanvändningen ska ske med hänsyn till bevarande av områdets karaktär och naturförutsättningar. Området ska planeras för rörligt friluftsliv och turism men på ett sådant sätt att befolkningens och näringslivets behov ändå tillgodoses.

Dalslands sjö- och kanalsystem berör Bengtsfors, Dals Ed, Mellerud, Åmål, Årjäng och Säffle kommuner. Berörda sjöar i Bengtsfors kommun är Stora Le, Lelång, Silensjöarna, Laxsjön och Råvarpen. *Dalslands sjö- och kanalsystem* utgörs av ett sjö- och skogslandskap med markerad topografi och en attraktiv och omväxlande natur. Sjöarna och det omgivande landskapet är präglade av landskapets sprickdalstopografi. Stränderna är mestadels bergiga ofta med en gles tallskog. Berggrunden inom området varierar från näringsfattig gnejs och granit till näringsrika bergarter inom dalformationen, vilket återspeglas i vegetationen.

Slusskanalen vid Höljerudsforsarna. Foto av Marcus Reidevall

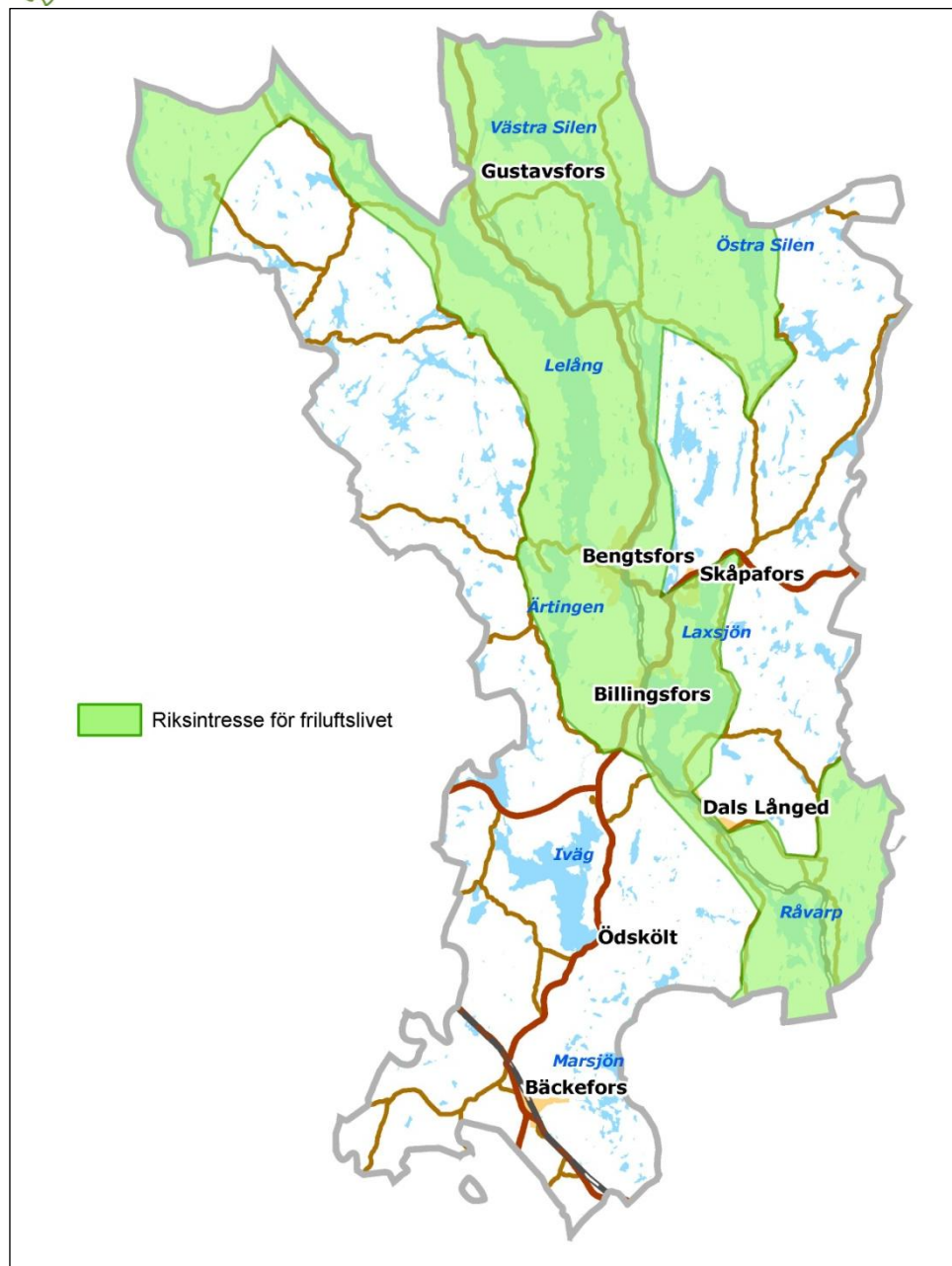
Sammanfattande värdetext för riksintressen för friluftslivet både enligt 3 och 4 kap miljöbalken

Värdena för de båda riksintressena är identiska och sammanfattas enligt nedan.

Kärnvärdet för riksintressena utgörs av natursköna vattenvägar för båtlivet och större skogsområden med vildmarkskaraktär uppbrutna av mindre byar och samhällen.

Kommunens orter utgör tillsammans med campingplatser, gästhamnar och lägerplatser viktiga stödjepunkter med möjlighet till övernattning, proviantering och annan service.

Intressanta utflyktsmål är bland annat Baldersnäs med sitt herrgårdslandskap, Tisselskog med hållristningar från bronsåldern, Kvartsitområdet Sörknatten, utsiktspunkten Egersknatten öster om Lelången och Skarsdalen med sin urskogsartade natur i branten mot sjön Lelång.

Tätortsnära grönområden

Tätortsnära grönområden utgörs av parker inom orterna och naturen som kringgår orterna. Skogsmarken närmast bebyggelserna används för den dagliga friskvården och utgör en viktig hörnpelare för folkhälsan. Det finns t ex iordningställda terrängspår och badplatser. I anslutning till bebyggelsen är det trevligt med lite öppnare skogsmarker där det är relativt lätt att promenera och där man kan njuta av utsikten. De viktigaste/ mest använda områdena pekas ut i Ortsbeskrivningarna i kap. 2

Övrigt

Cykelleder, vandringsleder och besöksmål beskrivs nedan.

Kommunens ställningstagande för att bevara och vårda värdefulla frilufts- och rekreationsområden:

- Värdefulla friluftsområden ska så långt möjligt bevaras och inte splittras upp
- Tillgängligheten till och inom områdena ska öka (S skyltning, P-platser, spår och stigar, informationskartor/broschyrer)

5.10 Turism

Det som är unikt och speciellt för besöksnäring och friluftsliv i Bengtsfors, liksom i Dalsland i stort, bygger till stor del på höga natur- och kulturmiljövärden. Områden av riksintresse för naturvård, kulturmiljövård och friluftsliv sammanfaller i stor utsträckning med viktiga områden för besöksnäringen.

Dalslands kanal är den största reseanledningen och kan sägas utgöra själva motorn i besöksnäringen. Dalslands kanal är ett välkänt begrepp för många och står för naturupplevelser, rent vatten, känslan av orörd natur och friluftsliv.

Förstärkning av den turistiska infrastrukturen

Den turistiska infrastrukturen behöver förstärkas med bland annat uppställningsplatser för husbilar, sophantering, tydlig skyltning, utpekade lämpliga cykelleder och förstärkt kollektivtrafik. Platser där det finns service för besökare såsom restaurang, cafe, övernattning och provianteringsmöjlighet kan kallas turistiska stödjepunkter. För besöksnäringen är det viktigt att dessa platser finns tillräckligt tätt och har god kvalitet. Olika former av samverkan mellan företag inom branschen kan skapa mervärden både för besökaren och företaget.

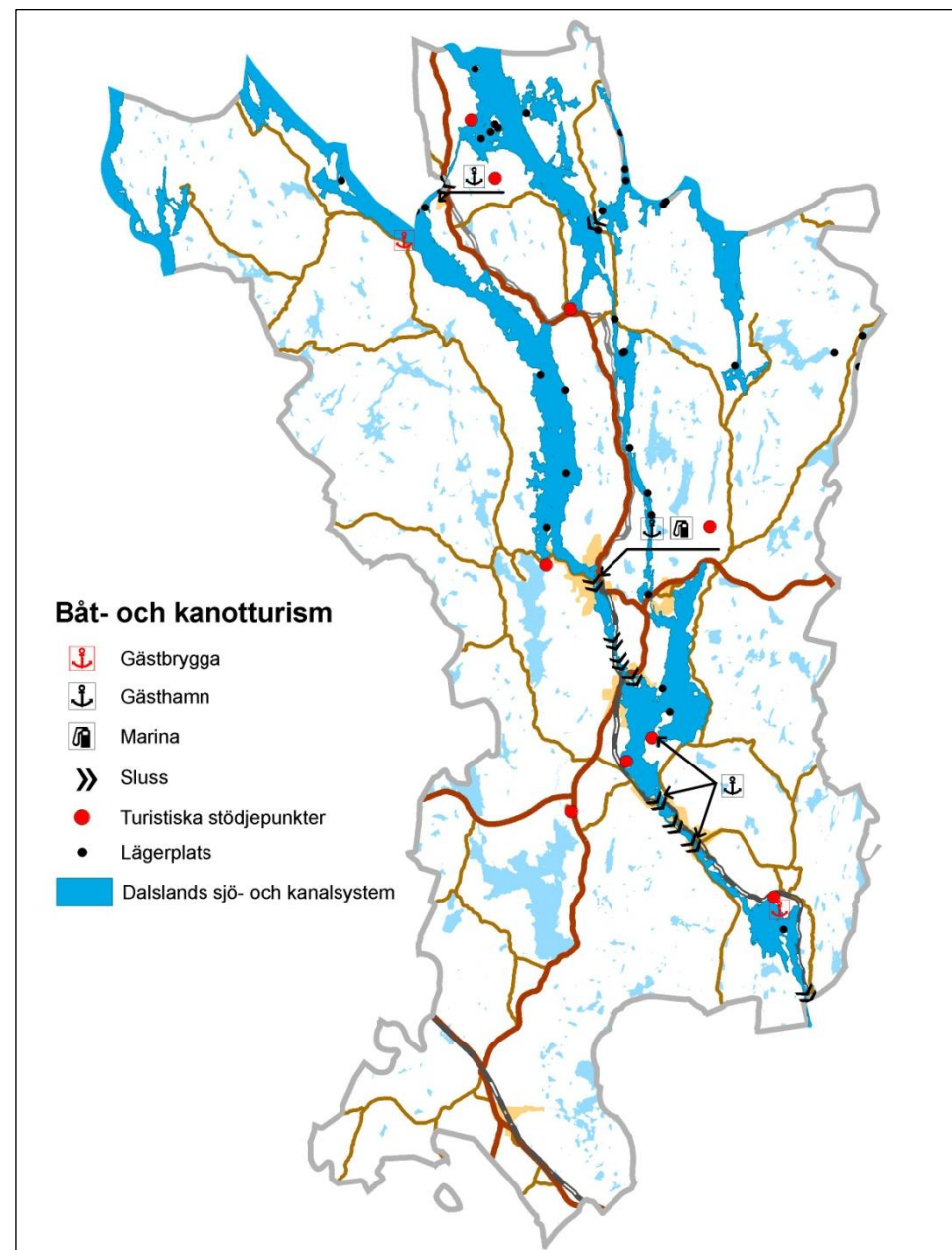
Båt- och kanotturism

För den som besöker Bengtsfors kommun med båt finns gästhamnar och besöksbryggor på flera platser utmed Dalslands kanal. Slussarna blir naturliga samlingspunkter.

För kanotister finns iordningställda lägerplatser på uddar och öar i sjösystemet. Här finns plats för att tälta och i vissa fall andra vindskydd samt tillgång till ved och utedass. Finansiering sker genom försäljning av Naturpass. Det finns flera företag som hyr ut kanoter.

Lägerplats vid Rollsbyn

Dal Västra Värmlands Järnväg, DVVJ

DVVJ, Dal- Västra Värmlands Järnväg, eller som den också kallas De Vackra Vyernas Järnväg, är 96 km lång och sträcker sig mellan Mellerud och Årjäng. Norr om tätorten Bengtsfors används järnvägen för dressincykling och söderut används den sommartid för persontrafik. Genom samarbete mellan DVVJ, kanaltrafiken och andra turistföretagare kan man kombinera olika transportmedel under sin vistelse.

Turistvägar

En turistväg definieras som en mindre trafikerad väg som erbjuder lite mer och är värd en omväg. För Bengtsfors kommun innebär det natursköna sträckor med vackra utblickar över landskapet. Vanligast är att turistvägar märks med en brun skylt med en blomma. I Bengtsfors kommun finns ännu inga turistvägar utpekade. Det är kommunen som får initiera klassningen av turistvägar.

Kommunen föreslår tre vägsträckor som turistvägar och dessa är:

- Brudfjället mellan Tisselskog och Håverud. Den har fått sitt namn efter en legend om ett brudfölje som slutade olyckligt. Det är en mycket vacker sträcka där vägen nästan slår knut på sig i svängarna. Halva sträckan ligger i Melleruds kommun.
- Våra Vackra Vyers väg mellan Bengtsfors och Torrskog har fått sitt namn efter ett projekt där man arbetade med att skapa vackra utblickar över sjölandskapet

Route 2218-Vackra byars väg slingrar sig mellan Dals Långed och Dalskog. Utmed sträckan ligger små byar som har gett vägen sitt namn. Största delen ligger i Melleruds kommun.

Cykelleder

Dalslandsleden är skyltad och består i olika rutter genom Dalsland. De delar som går genom Bengtsfors redovisas på kartbild. Turistbyråerna säljer mer detaljerade kartor.

I Bengtsfors finns ett stort nät av mindre vägar som lämpar sig mycket väl för cykelturer med olika längder.

Vandringsleder

Inom kommunen finns flera vandringsleder i olika längd. De mest kända är:

Vandringsled Brända Berget, 9 alternativt 11 kilometer lång. Längs leden ligger flera rastplatser med vacker utsikt över landskapet och sjön Bengtsbrohöljen. Leden går förbi Höljerudsforsarna som ingår i ett naturreservat. Vandrarhuset i Bengtsfors är utgångspunkt för leden.

Torrskogsleden är ca 2,6 mil lång men det finns möjlighet att göra kortare dagsetapper. Längs leden finns stugor att hyra samt vindskydd och utsiktstorn. Utgångspunkt är Torrskogs bygdegård.

Vammerviksleden går mellan Gustavsfors och Vammervikens camping och är 5 kilometer lång.

Lysetjärns vandringsled är cirka 5 kilometer lång och har utgångspunkter på två ställen, dels vid Gammelgården och dels Lysetjärns kolmila.

I Bäckefors finns flera korta vandringsstigar som utgår från Bäckefors Bruk. Lederna är mellan 1 och 5 kilometer långa.

Naturreservaten utgör bra utflyktsmål och har för det mesta iordningställda vandringsstigar och rastplatser.

Besöksmål

Dalslands Kanal är kommunens största besöksmål med många resenärer varje år, både med privatbåtar, kanoter och passagerarbåtar. Slussarna är spännande att se och kan besökas även från landvägen. Kanalen togs i bruk 1868 och har 31 slussar fördelade på 17 stationer från Köpmannebro till Töcksfors. Kanalsystemets längd är 250 km varav ca 12 km är grävd eller sprängd kanal.

Baldersnäs Herrgård är från slutet av 1790-talet och omgärdas av en engelsk park. Hela halvön som utgör Baldersnäs är naturreservat. Här finns hotell och restaurang och man anordnar många olika evenemang.

Hällristningarna i Högsbyn ligger vid Råvarpen och är Dalslands största och märkligaste fornminne. Området har mer än 50 berghällar med fler än 2000 ristade figurer och tecken från bronsåldern (för 2500-3000 år sedan).

Högsbyns hällristningsområde

Halmens Hus i Bengtsfors är nordens enda specialmuseum om halm. Här finns en fast utställning om halmens historia och ekonomiska betydelse för bygden. Här finns tillfälliga och permanenta utställningar och butik med försäljning.

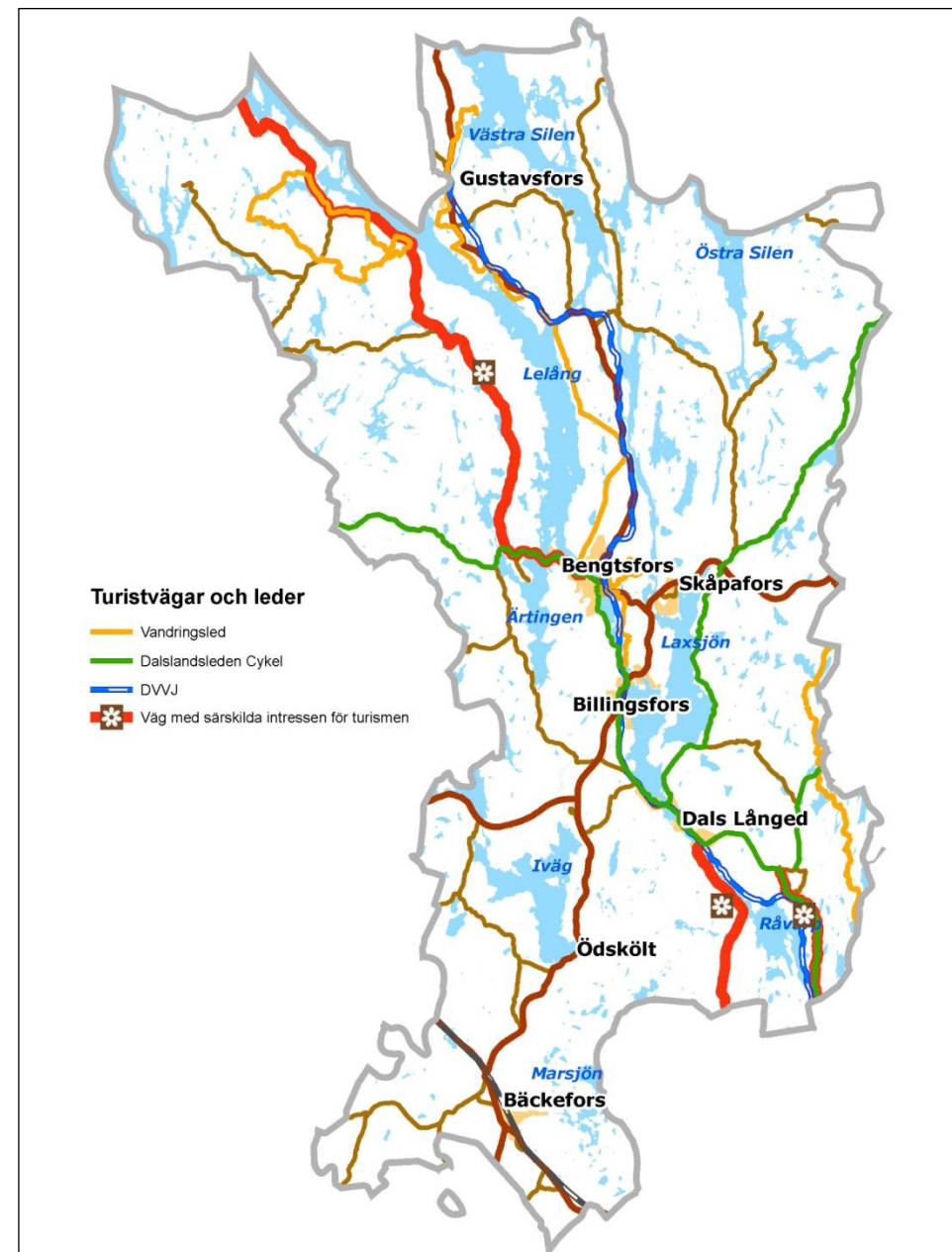
Jättegrytorna i Steneby ligger intill Steneby kyrka och bildades när inlandsisen drog sig tillbaka för ungefär 10 000 år sedan. I samma område finns upp-levelsecentret Dalslandsaktiviteter med aktivitetsbanor, älg- och hjorthägn mm.

Vid Gamla Bruket i Bäckefors kan man se ruiner från tidiga bruksbyggnader, ta en promenad på Kärleksstigen och fika i cafét.

I Bengtsfors kommun finns även många andra besöksmål i form av lokala arrangemang som t ex Tingsspelen i Alltorp, Laxarby 1800-tals marknad och konstvandringar. Naturreservaten har promenadstigar och utsiktspunkter och flera av kyrkorna ligger vackert vid vattnet.

Kommunens ställningstagande avseende turism/besöksnäringen:

- Kärnvärdena som besöksnäringen baseras på ska bevaras
- Tillgängligheten till och inom områdena ska öka (Skyltning, P-platser, spår och stigar, informationskartor/broschyrer)
- Fler lämpliga anläggningar för besöksnäringen bör utvecklas

5.11 Ämnen och material

Områden som innehåller värdefulla ämnen och material skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra utvinningen av dessa.

9 kap MB reglerar tillståndsskyldighet för täkt av berg, sten, grus, sand, lera, jord, torv eller andra jordarter. Hänsyn skall tas till djur- och växtliv och de skador på miljön i övrigt som täkten kan befaras orsaka. Vidare skall behovet av bruksbar jordbruksmark beaktas.

Grus

Naturgrus är en ändlig resurs som håller på att ta slut i vissa delar av Sverige. Det ska därför bara användas till sådana ändamål där naturgrus är nödvändigt. Inom kommunen finns fortfarande 5 täktverksamheter för uttag av naturgrus, i Kråkviken, Sannerud, Gapungebyn, Borgen och Hängesten.

Grustäkten i Kråkviken

Berg

Istället för naturgrus ska eftersträvas att använda bergkross. Täkter för bergkross finns vid Gapungebyn och Borgen. En mindre täkt är Vången vid Bäckefors.

Mineral

I Dingelvik finns ett riksintresse för mineral utpekad. Utbredningen är inte fastställd utan redovisas endast som en punkt. Mineralerna utgörs av koppar och silver. Utöver riksintresset finns förekomster av till exempel koppar, silver, guld, zink, bly, cobolt och nickel. Intresset för mineralundersökningar är relativt stort, vilket avspeglar sig i det 20-tal undersökningstillstånd som finns i kommunen.

Torv

Torvtäkt finns på Bredmossen söder om Bäckefors. Större delen av täkten ligger i Färgelanda kommun. Brytningen beräknas upphöra inom något år.

Kommunens ställningstagande avseende ämnen och material:

- Kommunen ser det angeläget att minska användningen av ej förnybara råvaror. Bergkross ska så långt möjligt användas istället för naturgrus.
- Kommunen bedömer att det finns behov av ytterligare 1-2 bergtäkter för att täcka det lokala behovet. Därutöver är kommunen restriktiv till etablering av nya täkter. Redan befintliga täkter ska kunna utvecklas.
- Brytning av mineraler får enbart ske om det kan göras utan att riskera miljön, människors hälsa, vattenkvaliteten i sjöar och grundvatten eller riksintressena för friluftsliv eller kulturmiljövården.

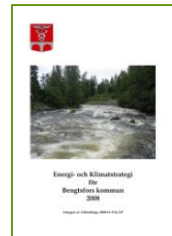
5.12 Teknisk försörjning

Mark- och vattenområden som är särskilt lämpliga för anläggningar för energiproduktion, energidistribution, vattenförsörjning eller avfallshantering skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av sådana anläggningar.

Energi

Bengtsfors ska arbeta för en effektiv energianvändning och ett hållbart energisystem. Rent praktiskt innebär det att till exempel ventilationssystem och belysning, både inomhus och utmed kommunala gator och vägar byts till energieffektivare varianter.

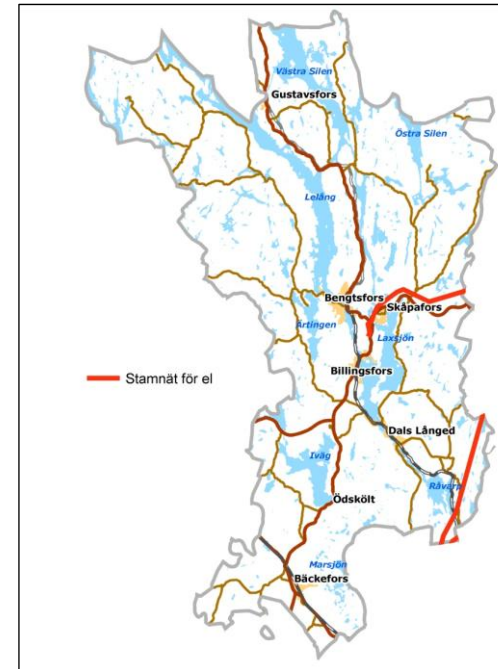

Energi- och klimatstrategi antagen 2008.

Elförsörjning

Vattenfall är elnätsägare inom kommunen utom i Bengtsfors tätort där Bengtsfors Energi AB är nätsägare.

Kommunen förutsätter att nya kraftledningar markförläggas för att inte påverka de areella näringarna, landskapsbilden eller andra höga natur-, kulturmiljö- eller friluftsvärden negativt. Ny bebyggelse där människor vistas varaktigt ska placeras minst 80 meter från en 220 kV-ledning och minst 130 meter från en 400 kV-ledning, se Svenska kraftnäts magnetfältspolicy.

Det finns kraftledningar för 400 kV och 230 kV i kommunen som tillhör det nationella stamnätet med Svenska kraftnät som ägare. Båda dessa ledningstyper är klassade som riksintresse.

Fjärrvärme

I kommunen finns mindre fjärrvärmeanläggningar i Bengtsfors, Billingsfors, Bäckefors och Dals Långed. 2011 levererades de tillsammans cirka

Fjärrvärmeanläggning Billingsfors bruk

22 000 MWh värme till främst kommunala förvaltningslokaler, industrilokaler och flerbostadshus. En liten andel levererades till privata småhus.

Bengtsfors tätort har två anläggningar som värms med träpellets. I Billingsfors levereras värme från pappersbruket. I Bäckefors pågår arbete med att ersätta den äldre panncentralen med en ny fjärrvärmeanläggning. I Dals Långed har nyligen avslutats ett stort arbete med utbyggnad av kulvert och en ny panncentral och det finns nu fjärrvärme baserad på träpellets i området mellan Ekshagsskolan och Björkebacken.

Kommunens ambition för fjärrvärmens är att den ska vara ett kostnads- och miljömässigt konkurrenskraftigt alternativ till andra uppvärmningsmetoder.

Fjärrvärmens kan också bli en viktig del i kommunens arbete med de nationella miljömålen till exempel genom att man nyttjar avfall som en resurs för fjärrvärmeproduktion.

Kommunens ställningstagande avseende energi är:

- Andelen förnyelsebar energi ska öka
- Energianvändningen ska minska genom effektivisering

Vattenförsörjning och avlopp

Det är ett kommunalt ansvar att tillhandahålla vatten och avlopp inom tätorterna. Kommunen beslutar om *verksamhetsområden för vatten, spill (avlopp) och dagvatten*. Vatten- och avloppsförsörjningen utgörs av ett kundkollektiv och finansieras genom avgifter från abonnenterna.

Utanför verksamhetsområdena är det fastighetsägarnas ansvar att ordna dricksvatten och avlopp antingen enskilt eller i form av gemensamma lösningar. Dessa anläggningar benämns enskilda anläggningar.

Som underlag för kommunernas arbete med frågor rörande vatten och avlopp, såväl kommunalt som enskilt, ska finnas en kommundäckande VA-plan. I Bengtsfors kommun pågår framtagandet av en sådan och den beräknas kunna antas under 2013.

Dricksvatten

Dricksvatten levereras till kommuninvånarna från kommunens fem vattenverk; Gustavsfors, Bengtsfors, Lästvik, Ödskölt och Bäckefors. Ca 2 900 kunder i form

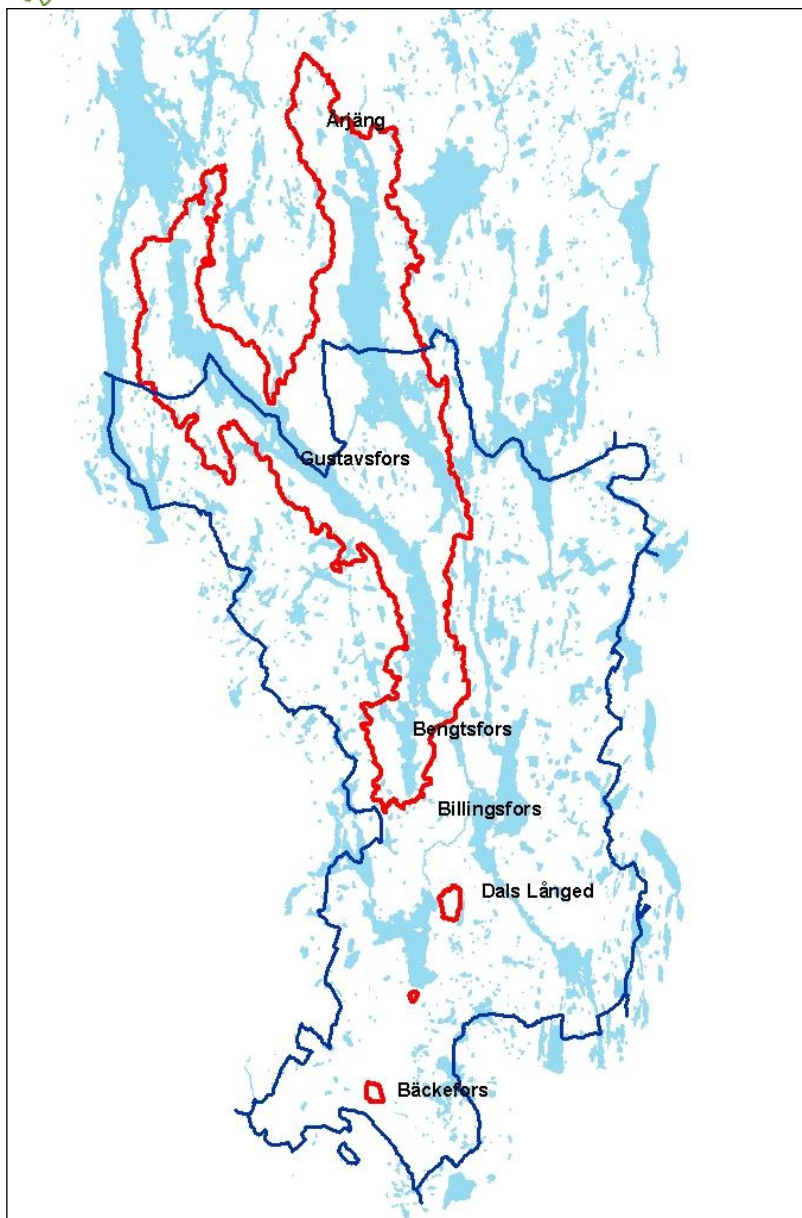
av hushåll, företag och industrier är anslutna till kommunalt vatten. Vattnet är av dricksvattenkvalitet enligt livsmedelsverkets föreskrifter.

Gustavsfors är en ytvattentäkt medan de övriga är grundvattentäkter. I normala fall håller vattnet en mycket hög kvalitet och behöver inte kloreras. Dock finns beredskap på samtliga vattenverk för denna åtgärd. 1997 vann vattnet från Lästvik pris för Sveriges godaste kranvatten.

Flera orter saknar helt eller delvis tillförlitlig reservvattenförsörjning. Reservvattentäkter finns i Bengtsfors (ytvatten) och Lästvik (grundvatten). Ledningsnäten är dock inte sammankopplade mellan de olika orterna och reservvattentäkterna kan inte säkra vattentillgången för hela kommunen. För Bengtsfors reservvattentäkt krävs troligtvis ytterligare insatser för att ytvattnet ska vara fritt från ohälsosamma bakterier. Detta beror främst på enskilda avlopp och utsläpp från båttrafik i inre och yttre vattenskyddsområde.

Varje vattentäkt inom kommunen har en primär och sekundär, i vissa fall även tertiär, skyddszon vilka syftar till att skydda vattnet mot föroreningar. Ett antal vägar går igenom skyddsområdena och en olycka med farligt gods kan få förödande konsekvenser för vattentäkten. Utmed de vägar som korsar något skyddsområde finns skyltar uppsatta för att påminna om att särskilda åtgärder kan krävas vid olyckor. Kommunen arbetar med att på lång sikt säkerställa vattenförsörjningen genom möjlighet till alternativa vattenleveranser.

Bilden visar förslag till nya vattenskyddsområden, markerade med röd linje, som ska samrådats. Blå linje visar kommungränsen.

Spillvatten

Spillvatten (avlopp) från ca 2700 kunder; bostäder och industrier, tas om hand och behandlas i något av kommunens sex reningsverk som är placerade i Gustavsfors, Bengtsfors, Billingsfors, Dals Långed, Bäckerfors och Ödskölt (under byggnation 2012). Alla reningsverken har mekanisk, biologisk och kemisk rening. Spillvatten från Skåpafors pumpas till reningsverket i Bengtsfors. För att möjliggöra utökning av verksamhetsområdet i Bengtsfors samt utbyggnad av nya bostäder behöver ytterligare kapacitet frigöras i reningsverket i Bengtsfors. Reningsverken i Dals Långed och Billingsfors ligger inom riskområde för översvämning och kommunen bör därför utreda alternativ placering för att undvika utsläpp vid höga vattenflöden. För industrier som är anslutna till spillvattennätet gäller att de har bestämda högsta tillåtna utsläppsmängder och de måste i många fall rena sitt spillvatten på något sätt innan det släpps ut på kommunens nät.

Resterna efter reningsprocesserna kallas slam och det transporteras än så länge till Nolängen, men efter 2012 krävs en ny lösning. För att få ett renare slam bör riktade insatser i form av information och tillsyn genomföras. Det diskuteras om möjligheten att ta tillvara slammet för framställning av energi.

Dagvatten

På många ställen är *dagvatten* kopplat till spillvattennätet vilket ökar flödet till reningsverken. Kommunen har fattat beslut om att dagvatten inte längre får ledas till reningsverken utan ska tas om hand lokalt på platsen där så är möjligt. Tekniska enheten arbetar med att bygga ut ledningsnät för dagvatten i de områden som behovet är störst. På andra platser kan det vara lämpligare med öppna diken eller andra lösningar för lokalt omhändertagande av dagvatten.

Ledningsnät

Stora delar av kommunens VA-nät är byggt under 40- och 50-talen och är nu i stort behov av upprustning. Ledningarnas dåliga kvalitet visar sig i antalet läckor på vattenledningarna och genom att mycket ovidkommande vatten förs till reningsverken i spillvattenledningarna. Vattenförsörjningssystemet har stora reinvesteringsbehov under kommande år, främst för att vattenkvaliteten till invånarna ska kunna säkras men även för att minska användningen av kemikalier och energi samt läckage. Ett stort inventeringsarbete har påbörjats för att planera för mer storskaliga åtgärder på avloppsledningsnäten och reningsverken.

Enskilda anläggningar

På landsbygden ansvarar fastighetsägaren för *enskilda brunnar för vatten och enskilda anläggningar för avlopp*. Stora variationer i vattenkvaliteten råder mellan dels de olika typerna av vattentäkter (grävd alternativt djupborrad brunn) och dels mellan olika geografiska områden inom kommunen. Grundvattenuttaget ökar för både vattenförsörjning (genom nybyggnation på landsbygden) och genom anläggande av bergvärmesystem för uppvärmning. De enskilda avloppen utgörs oftast av trekammarbrunn följt av en infiltrationsanläggning.

Dalslands miljönämnd har ansvaret för att kontrollera och godkänna både kommunala och enskilda anläggningar.

Kommunens ställningstagande avseende vatten- och avlopp:

- En kommuntäckande VA-plan ska tas fram
- Kommunens dricksvattenförsörjning ska säkerställas långsiktigt
- Verksamhetsområden för kommunalt vatten och avlopp i tätortsnära områden ska utökas där det är motiverat
- Underhållet av ledningar och anläggningar ska förbättras
- Enskilda avloppen och vattenbrunnarna ska ha en godkänd standard

Avfall

Kommunens gamla deponi vid Nolängen är numera stängd. Allt avfall transporteras till förbränningsanläggningen i Uddevalla där det används för framställning av fjärrvärme. Återvinningscentralen på Nolängen finns för hushållens sortering av t.ex. farligt avfall, elektronik, grovsopor och förpackningar.

Återvinningsstationer finns idag i Bäckefors, Billingsfors, Dals Långed Gustavsfors och Bengtsfors. Det är förpacknings- och tidningsinsamlingen (FTI) som ansvarar för antalet stationer medan kommunen tillhandahåller platsen och sköter om städningen.

Rätt sorterat kan avfall bli en resurs som bidrar till att de nationella miljömålen uppnås, t.ex. genom förbränning till fjärrvärme, kompostering och återvinning av material. Sammantaget är det dock viktigt att avfallsmängderna minskar.

Nolängens återvinningscentral

Som underlag för kommunernas arbete med frågor rörande avfallshandling och avställda avfallsanläggningar ska finnas en kommunal avfallsplan.

Bengtsfors kommuns avfallsplan antogs 2002 och arbetet med en ny plan har påbörjats.

Kommunens ställningstagande avseende avfallshandlingen:

- En ny avfallsplan ska tas fram
- Avfallet är en resurs som ska tas tillvara och utnyttjas
- Återvinningsstationer ska finnas enkelt och tillgängligt
- Tillgängligheten till återvinningscentralen ska vara god
- Kommunen ska verka för att avfallet minskar och källsorteringen ökar

5.13 Kommunikationer

Enligt miljöbalken ska mark- och vattenområden som är särskilt lämpliga för anläggningar för kommunikationer så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av sådana anläggningar.

Vägar

I Bengtsfors kommun ska finnas ett framkomligt och trafiksäkert vägnät under hela året, vilket är viktigt för förbindelserna med omvärlden, för arbetspendling, för industrins transporter och för utveckling av både orterna och landsbygden.

Riksintresse

Väg 164 Tanumshede - Ed - Åmål har utpekats som riksintresse.

Det innebär att vägens funktion ska skyddas avseende:

- god transportkvalitet och god närhet till andra regioner
- god tillgänglighet (lokalisering som medför ökad barriäreffekt bör undvikas)
- god trafiksäkerhet
- god miljö, såväl från hälsosynpunkt som skydd av stads- och landskapsbild

Väg 164 är ett viktigt kommunikationsstråk ut mot E45, mellan Västkusten och Karlstad/Stockholm samt för anslutning till järnvägen Göteborg-Karlstad. Sommartid är trafikökningen påtaglig till följd av turismströmmarna mellan Västkusten och Stockholm. Årsdygnstrafiken är på denna del av länsväg 164 drygt 2000 fordon per dygn. Andelen tung trafik ligger på ca 11 %, eller drygt 200 fordon per dygn. Där vägarna 172 och 164 sammanfaller är årsdygnstrafiken ca 4000 fordon per dygn, varav närmare 500 fordon är tung trafik. Det finns få möjligheter till omkörning främst beroende på mängden backkrön. Vintertid utgör de branta backarna problem för den tunga trafiken med följd att all trafik stoppas upp. Genom att skapa stigningsfält på de mest utsatta platserna, norr om Ödskölt, norr om Billingsfors, vid Laxarby samt väster om Edsleskog kan problemen minskas rejält.

Övriga viktiga vägar

Väg 172 Uddevalla - Årjäng är pulsådern genom Bengtsfors kommun och har en stor betydelse som sammanbindande länk mellan E6 och E18. Årsdygnstrafiken på länsväg 172 är runt 2000 fordon per dygn, norr om Bengtsfors ca 1000 fordon per dygn. Andelen tung trafik är relativt hög, ungefär 10 %, norr om Bengtsfors något över 10 %. Väg 172 är i behov av upprustning/ombyggnad på sträckan

Skällsäter – Bäckefors samt med stigningsfält vid Ödskölt, Lästvik och Laxarby. Delar av dessa åtgärder kan genomföras inom ramen för en stråkpott för väg 172 i den regionala infrastrukturplanen i, under åren 2013-2021.

Väg 1206 Grean - Bengtsfors (Strandvägen) har mycket låg standard, den är smal och kurvig och på vissa delar uppbyggd med stödmur ut mot Lelång. Vid tillfällen då vattennivån i sjön kraftigt förändras riskerar slänten mellan vägen och sjön att påverkas vilket kan göra vägkroppen ostabil. Många branta fastighetsutfarer ansluter i sned vinkel till väg 1206 med mycket dåliga siktförhållanden. Vägen bedöms som trafikfarlig. Vägverket genomförde 1998 en vägutredning och har beslutat om en vägsträckning i stort i enlighet med nuvarande sträckning. Ombyggnad av väg 1206 finns dock inte med i den regionala väghållningsplanen.

Närmaste väg till Norge från Bengtsfors tätort är via Jahren-Sund. Avståndet till Halden är 6,5 mil och restiden är dryg en timme. Standarden på vägen är dålig och i stort behov av rätning och upprustning. En standardhöjning skulle innebära kraftigt förbättrade möjligheter att kunna arbetspendla till Östfold.

Färjeläget vid Sund

Det mindre vägnätet är i stort behov av tjälsäkring och andra bärighetshöjande åtgärder för att bättre kunna möta skogsnäringens behov. I den regionala infrastrukturplanen finns en särskild pott för bärighetshöjande åtgärder.

Underhållet på vägnäten i orterna har under ganska lång tid legat på en minimal nivå vilket nu visar sig i kraftigt ökande behov i form av förstärkning och ny beläggning.

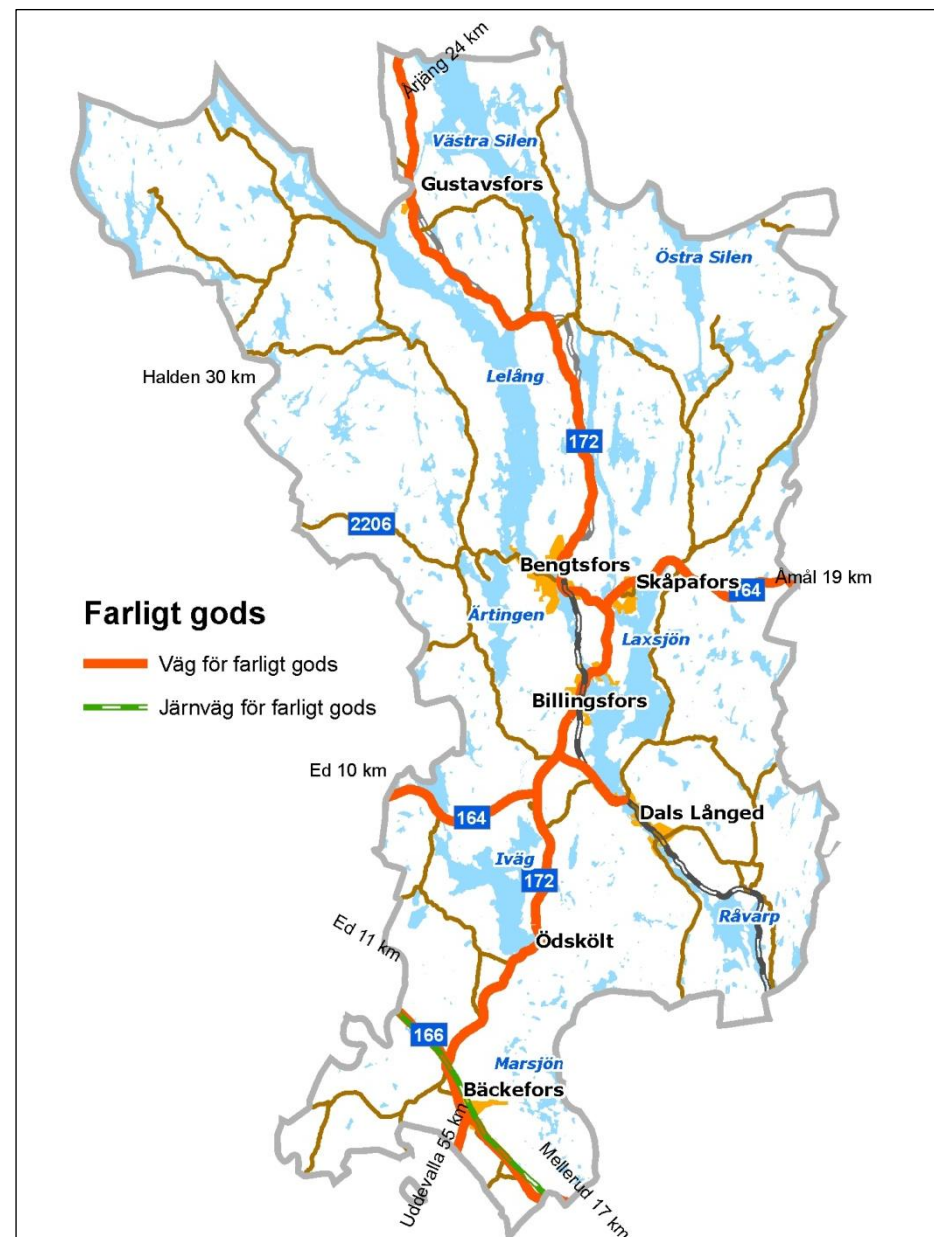
Tillståndspliktig zon

Intill allmänna vägar ska det enligt 47§ väglagen så långt det är möjligt inte finnas byggnader eller andra anordningar som kan äventyra trafiksäkerheten. Generellt gäller ett avstånd på 12 meter från vägområdet. Länsstyrelsen kan, om det är nödvändigt för trafiksäkerheten, föreskriva att avståndet ökas, dock högst till 50 meter. Inom området krävs länsstyrelsens tillstånd för att uppföra byggnader eller anläggningar mm som kan inverka menligt på trafiksäkerheten.

I Bengtsfors gäller utökat avstånd till 30 meter utmed väg 164, väg 166 och väg 172.

Kommunens ställningstagande avseende vägarna

- I Bengtsfors kommun ska finnas ett framkomligt och trafiksäkert vägnät under hela året.
- Kommunens högsta prioritet är att bevaka att de åtgärder som är finns med i den regionala infrastrukturplanen (stråkpott för väg 172) genomförs som planerat utan förseningar.
- Därefter prioriterar Bengtsfors kommun följande projekt
 - Prioritet 1 Strandvägen
 - Prioritet 2 Väg 172, sträckan Bengtsfors – Årjäng
 - Prioritet 3 Väg till Norge via Jahren-Sund
- Kommunen ser det angeläget att få till stånd tjälsäkring på det mindre vägnätet.

Järnväg

Järnvägstrafiken kan, som inget annat trafikslag, bidra till en väsentlig arbetsmarknadsförstoring genom en välutbyggd regionaltrafik för arbetspendling. Med hänsyn till klimatpåverkan är det av stor vikt att flytta över godstrafik från lastbil till tåg.

Riksintresse

Nordlänken Göteborg-Oslo har utpekats som riksintresse.

På Nordlänken körs persontrafik, två dubbelturer per dag mellan Göteborg-Oslo enligt ett avtal mellan SJ och Statens Jernbaner. På den Svenska sidan gör tåget uppehåll i Öxnered och Ed. Nordlänken har en standard och linjeföring som i stort sett är oförändrad sedan 50-talet, på långa sträckor är medelhastigheten mellan 60 och 80 km/h. Restiden Göteborg-Oslo är idag ca 4 tim 15 min, dvs. ungefär samma restid som för 50 år sedan. Godstrafiken omfattar ca sex godståg per dygn i varje riktning och dess marknadsandel är 10 %.

Potentialen för en ökad person- och godstrafik på Nordlänken är stor, men förutsätter att järnvägen blir mer attraktiv med kortare restider, förbättrat utbud av såväl internationell som regional tågtrafik, förbättrad bankapacitet och effektivare terminalhantering. Restiden mellan Göteborg och Oslo bör på sikt komma ner till 2 timmar. Tågtrafiken kan medverka till att vidga arbetsmarknaden för Dalsland och stärka sambanden mellan Östfold och Västra Götaland. Med en utbyggd regionaltågtrafik med tågstopp i Bäckefors och Ed skulle Dalsland kunna få ett attraktivt läge med restider under 1 timme till Östfoldsstäderna och Fyrstadsregionen. En borttagen gränseffekt har teoretiskt beräknats och analysen pekar på en pendling över gränsen Dalsland/Östfold med uppemot 1000 arbetspendlare.

Övriga järnvägar

På järnvägen Mellerud – Bengtsfors DVVJ (Dals Västra Värmlands Järnväg, "De Vackra Vyernas Järnväg") körs godstrafik och sommartid även persontrafik. Järnvägen Mellerud – Bengtsfors är av stor betydelse för turismnäringen och för den dalsländska industrins möjlighet att skapa tillväxt och sysselsättning.

Möjligheten att transportera gods på DVVJ är av avgörande betydelse för flera företag utmed banan. Idag transporteras främst pappersmassa till bruken samt virke från norra Dalsland och sydvästra Värmland till skogsindustrier i södra Sverige. Potentialen inom godstransporter är stor, en dubbling av godsmängden

är möjlig på mycket kort sikt, under förutsättning att en upprustning av banan genomförs.

Trafikverket ansvarar för underhåll av sträckan Mellerud – Billingsfors (ca 40 km) och stiftelsen DVVJ ansvarar för underhåll av sträckan Billingsfors – Bengtsfors (ca 5 km) samt vidare upp till Årjäng.

Järnvägssträckan är en del av det som Trafikverket kallar lågtrafikerad järnväg.

Omlastningsplatsen vid järnvägen i Billingsfors används för industrins behov. Den har dock goda möjligheter att kunna utvecklas om efterfrågan ökar. Även Bäckefors ligger så till att det kan vara strategiskt med en omlastningsplats i framtiden.

Kommunens ställningstagande avseende järnvägen:

- I Bengtsfors kommun ska finnas ett robust och tåligt järnvägsnät, vilket är nödvändigt för att åstadkomma långsiktigt hållbara transporter för både arbets/studiependling och näringslivets utveckling.
- Kommunen prioriterar förbättring av standarden, bärigheten och trafiksäkerheten på Nordlänken och DVVJ.
- Kommunen förordar en snabb utbyggnad av dubbelspår på Nordlänken i nuvarande sträckning.
- Kommunen ser det angeläget att få till stånd bra omlastningsterminaler mellan väg och järnväg.

Kollektivtrafik

Kollektivtrafiken i kommunen består av buss och skolskjutstaxi. Den huvudsakliga inriktningen för kollektivtrafiken är att ge bra möjligheter till arbets- och utbildningsresor både inom och till/från kommunen. Genom att resa kollektivt kan miljöpåverkan från trafiken minskas. Det är även angeläget att ge hela befolkningen tillgång till en rik fritid och att ta del av kommunens kultur mm. Västtrafik ansvarar för hela Västra Götalands kollektivtrafik med olika trafikutövare som kör bussarna.

Dalslandsexpressen utgörs av två korsande busslinjer där den ena går på sträckan Dals Ed/Bäckefors/Mellerud/Vänersborg/Trollhättan och den andra går på sträckan Bengtsfors/Bäckefors/Uddevalle/Göteborg. Inom kommunen går övrig busstrafik i huvudsak på vägarna 172, 164 och 166 samt väg 2206 (Torrskog) och 2236 (Dals Långed). Skolskjutstrafik samordnas i möjligaste mån med övrig kollektivtrafik och där det inte är möjligt kompletteras med speciell skolbuss/taxi.

De närmaste järnvägsstationerna för persontrafik finns i Dals Ed, Mellerud och Åmål.

Kommunens ställningstagande avseende kollektivtrafiken:

- I Bengtsfors kommun ska finnas en attraktiv kollektivtrafik, vilket är nödvändigt för att skapa ett långsiktigt hållbart samhälle både med hänsyn till miljön och alla människors möjlighet att förflytta sig och nå arbete, utbildning, kultur och gemenskap.
- Kommunen prioriterar en utveckling av tågtrafiken på Nordlänken bl.a. regionaltågtrafik mellan Halden och Trollhättan med tågstopp i Bäckefors, Ed m.fl. samt utbyggnad av pendelparkeringsplatser.
- Kommunen strävar efter att få till stånd persontågtrafik året runt på DVVJ.
- Kommunen prioriterar utveckling av en långsiktigt hållbar och robust busstrafik på det övergripande vägnätet samt pendelparkeringsplatser i anslutning till strategiska platser.
- Kommunen ser det angeläget att informera kommuninvånarna om möjligheterna till kollektivt resande och fördelarna bl.a. från miljö- och trafiksäkerhetssynpunkt.

Gång- och cykelvägar

Idag finns ett ganska begränsat gång- och cykelvägnät i kommunen. Det är framförallt inom tätorterna Bengtsfors, Billingsfors och Dals-Långed samt mellan dessa orter som det finns separata gång- och cykelvägar. Inom tätorterna är nätet dock splittrat och saknas helt på vissa strategiska sträckor. Genom att bygga nya separata gång- och cykelvägar på dessa sträckor uppnås säkra skolvägar, attraktiva promenad- och cykelstråk och ett minskat bilberoende.

Gång- och cykelvägarna mellan orterna har en viktig funktion för att knyta dem närmare varandra. För ungdomar är säkra cykelvägar ett viktigt komplement till kollektivtrafiken för att de själva skall kunna ta sig till olika fritidsanläggningar, skolor och kompisar. Att röra sig till fots och med cykel både till och från arbetet

såväl som på fritiden är betydelsefullt för hälsan och välbefinnandet samtidigt som ett minskat bilberoende gynnar miljön i allmänhet.

För friluftslivet och turismen finns ett ökat behov av attraktiva cykelleder genom hela kommunen och i övriga Dalsland. I många fall behöver det inte vara separata gång- och cykelvägar utan även mindre vägar kan ingå i ett sammanhängande landsbygdsnät. Nya gång- och cykelvägar krävs dock på ett antal strategiska sträckor där det inte finns några lämpliga alternativ till de större allmänna vägarna.

Kommunens ställningstagande avseende gång- och cykelvägar:

- I Bengtsfors kommun ska finnas ett gent och trafiksäkert gång- och cykelvägnät, för att främja folkhälsan, ungdomars möjlighet till självständiga transporter, besöksnäringen och miljömässigt hållbara transporter till arbete, studier, service inom och mellan tätorterna i kommunen.
- Kommunen prioriterar en utbyggnad av gång- och cykelvägar utifrån att cykling ska kunna ske trafiksäkert och i attraktiva cykelstråk. Gång- och cykeltrafik på länsvägarna ska undvikas.
- Där så är möjligt ska det mindre vägnätet användas för att skapa sammanhängande cykelstråk.
- I orterna ska säkra skolvägar för gående och cyklister prioriteras.
- Kommunen ser det angeläget att informera kommuninvånarna om möjligheterna till gång och cykeltransporter och fördelarna från miljö-, hälso- och trafiksäkerhetssynpunkt.

IT-kommunikationer, telefoni och bredband

Mobiltelefoni

God täckning på mobiltelenäten är av stor betydelse för att kunna erbjuda ett attraktivt boende och fritid. För möjligheterna att bedriva företag och att arbeta på distans är mobiltelefonen numera en förutsättning.

Statens krav på mobiloperatörer är att mobilnäten ska uppnå en täckningsgrad på 99,9 % av befolkningen. Det finns dock inga krav på hur stor del av Sveriges yta som ska täckas.

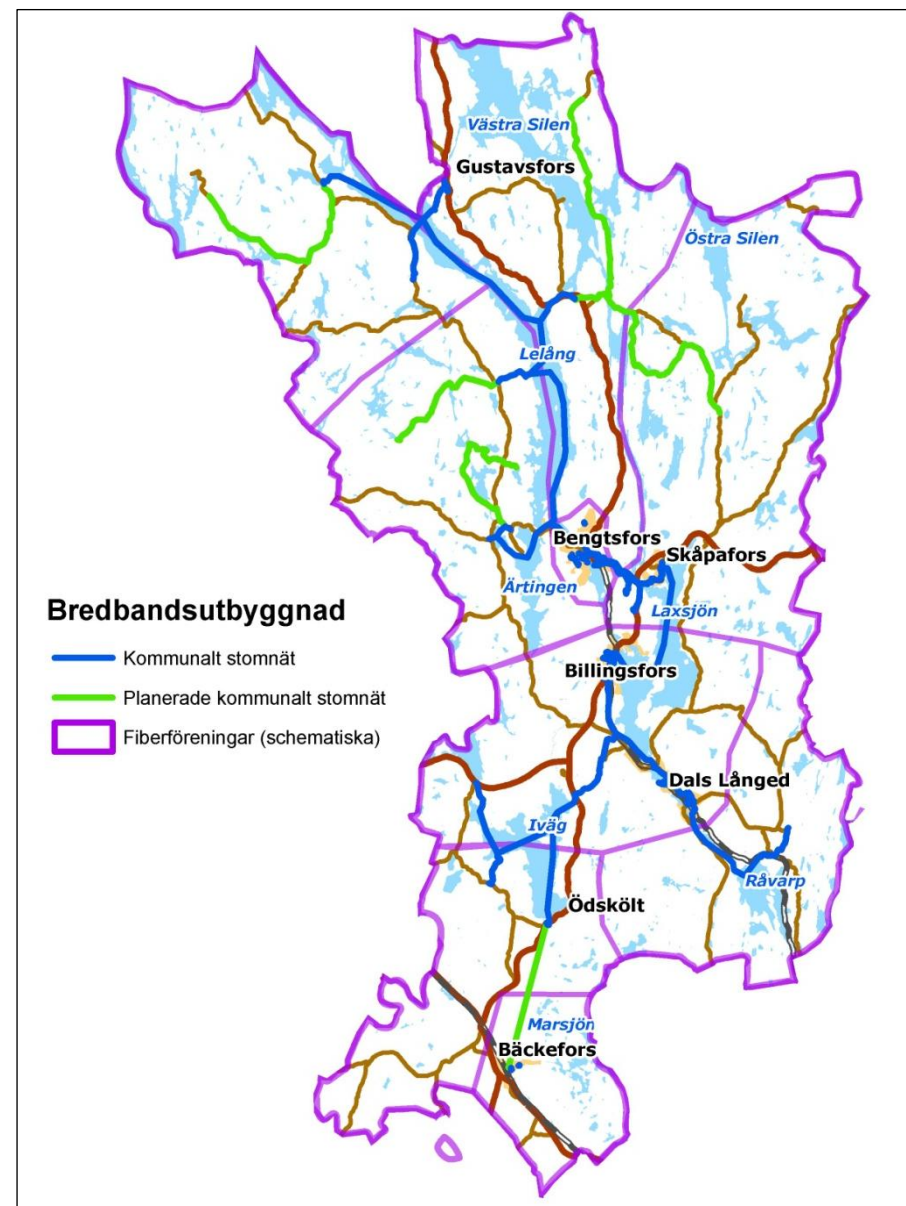
De fyra vanligaste mobiloperatörerna i Sverige finns representerade i kommunen. Ingen operatör kan anses ha fullständig eller tillräckligt bra täckning för att anse det fullgott och säkert för kommunens verksamheter och kommunens invånare/företag.

Samtliga operatörer har godtagbar täckning i tätorterna men har problem med yttäckning på landsbygden och inomhustäckning för vissa områden. Problemet består oftast av att kommunens topografi är svår att hantera med det antal mobilmaster som operatörerna anser vara ekonomiskt försvarbart.

Flera av kommunens verksamheter, t.ex. räddningstjänst, hemtjänst och teknisk förvaltning, är beroende av god täckning i hela kommunen. Idag saknas alltså det hos samtliga operatörer vilket medför problem för kommunens verksamheter.

Bredband

Tillgång till bredband är av stor betydelse för utvecklingen i kommunen. Bra internetuppkoppling är en förutsättning för ett konkurrenskraftigt företagande och attraktivt boende på landsbygden. Användningen av internet för olika tjänster såsom dataöverföring, internethandel, e-tjänster, sociala medier, ip-telefoni, tv etc har exploderat de senaste åren vilket ställer allt större krav på kapaciteten i internetuppkopplingen. Möjligheterna till internetanslutning via ADSL/modem är goda i så gott som hela kommunen. I takt med att kraven på överföringskapaciteten växer, bedöms ADSL-tekniken, mobil internetuppkoppling eller liknande tekniker inte räcka till. På sikt är det därför nödvändigt att bygga ut bredband i form av fibernät så att så stor del av befolkningen som möjligt kan ansluta sig. Bredband via fiber möjliggör anslutningar på 100 Mbit/s i dagsläget och i framtiden ännu högre.

Blå linjer är det kommunala stamfibernetet, gröna linjer är planerad utbyggnad av stamfibernetet. Lila linjer är exempel på fiberföreningsområden.

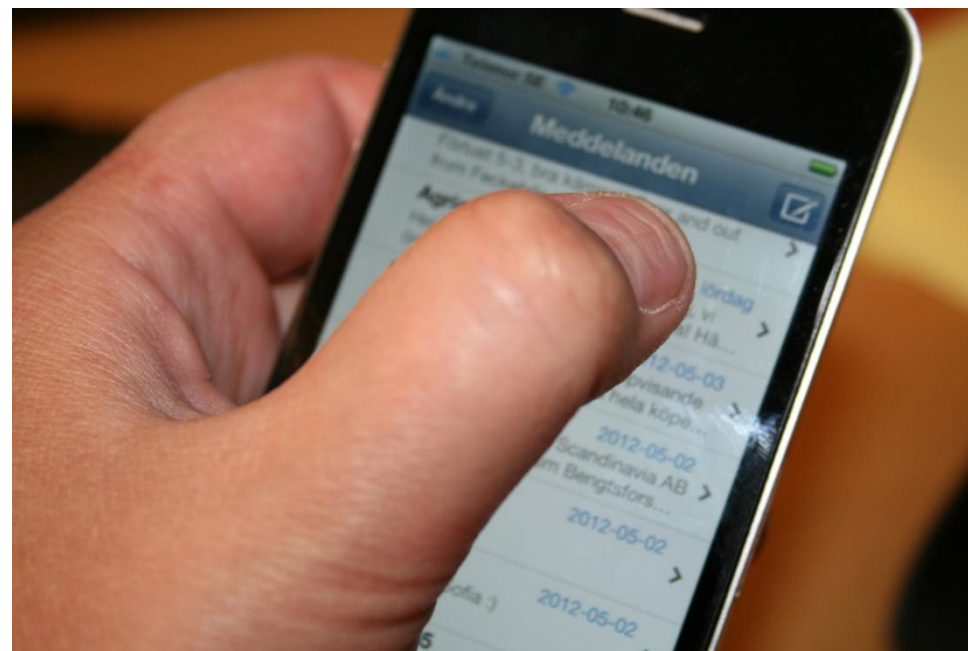

Bengtsfors kommun driver en ambitiös satsning på utbyggnad av ett stamfibernet för att skapa förutsättningar för en bredbandsutbyggnad inom hela kommunen, eftersom det inte är kommersiellt intressant för marknaden att bygga ut bredband i stora delar av kommunen. Bredbandsutbyggnaden drivs genom det kommunalägda bolaget Bengtsfors Energi Nät AB. Utöver orterna Bengtsfors, Billingsfors, Skåpafors och Dals Långed har fibernätet byggts ut även till Gustavsfors, Torrskog, Gummenäs, Kråkviken, Tegane, Herrenäs, Ärtemark, Karls Gärde, Dingelvik, Tisselskog, Norebyn, Uleviken och Ödskölt. Fibernätet är tänkt att fungera som ett stamnät för fortsatt utbyggnad av fibernet på landsbygden, så kallat bynät. Stamfibernet planeras att byggas ut ytterligare för att ansluta Bäckefors samt få en bättre täckning i kommunens ytterområden. Planer finns även på att koppla ihop med fibernet i Årjängs kommun. Kommunen har möjlighet att söka bidrag från Västra Götalandsregionen för utbyggnad av stamnätet.

Inom områden där det inte är möjligt att få bredband utbyggt på kommersiell väg finns det möjlighet för så kallade fiberföreningar att söka bidrag ur EU's landsbygdsprogram till utbyggnaden av lokala fibernet. En fiberförening bygger på att medlemmarna tar ett solidariskt ansvar för ett lokalt nät inom ett visst område.

Kommunens ställningstagande avseende IT-kommunikationer:

- I Bengtsfors kommun ska finnas mobil täckning för telefoni samt ett kapacitetsstarkt IT-nät med bredband i hela kommunen, vilket är nödvändigt för att nå målen om att kunna bo och arbeta flexibelt i hela kommunen.
- Kommunen prioriterar utbyggnad av fiber för bredband till områden där det inte finns någon tillgång till bredband. Kommunen ska stötta bildandet av fiberföreningar

5.14 Totalförsvaret

Riksintresset för totalförsvarets militära del kan i vissa fall redovisas öppet, i andra fall inte. Dels finns områden i form av övnings- och skjutfält som redovisas öppet, dels områden som av sekretessskäl inte kan redovisas öppet. De senare har oftast koppling till spanings- kommunikations- och underrättelsesystem. Bengtsfors kommun berörs inte av några öppet redovisade riksintressen för totalförsvaret. Avseende sekretessbelagda delar kan riksintresset framför allt påverkas av uppförande av höga byggnadsobjekt som master och vindkraftverk. Försvarsmakten ska därför kontaktas i tidiga skeden i sådana plan- miljö- och bygglovärenden som inbegriper höga objekt. Hela landets yta är samrådsområde för objekt som är högre än 20 meter utanför och 45 meter inom tätort.

Varje kommun ska upprätta en ledningsplan för extraordinära händelser i fredstid samt vid höjd beredskap. Utöver det som föreskrivs i lagen om extraordinära händelser i fredstid och kommunallagen gäller reglerna i denna ledningsplan.

Syftet med ledningsplanen är att samordna de kommunala ledningsinsatserna vid en extraordinär händelse i fredstid samt vid höjd beredskap. Med detta avses en sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av en kommun eller ett landsting. Detta kan exempelvis vara en större olyckshändelse, långvarig störning eller annan särskild händelse

Generellt gäller ansvarsprincipen, vilken innebär att den som har ansvar för ett verksamhetsområde i fredstid även ansvarar för detta vid höjd beredskap. Planen gäller för alla förvaltningar och kommunala bolag.

Enligt den handlingsplan för förebyggande åtgärder som fastställts av kommunfullmäktige 2011 ska Bengtsfors kommun verka för att vara en trygg och säker kommun så att alla människor som vistas i kommunen kan ha en trygg och säker miljö. Detta ska vara grund i arbetet även under extraordinära händelser.

Kommunens ställningstagande avseende totalförsvaret:

- Kommunen ska ha en aktuell ledningsplan med en effektiv organisation för extraordinära händelser i fredstid

5.15 Luftfart

Södra delen av kommunen berörs av luftfartens höjdbegränsningar som kan begränsa höjden på master, torn och vindkraftverk. Områdena som berörs ligger inom en radie om 55 km från Trollhättans och Såtenäs flygplatser.